

Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

listopad 2006

Wstęp

W listopadzie utrzymały się pozytywne tendencje, obserwowane dotychczas w ważniejszych obszarach gospodarki. W rezultacie, w okresie jedenastu miesięcy notowano wysokie tempo wzrostu gospodarczego, pobudzanego w coraz większym stopniu w kolejnych kwartałach przez popyt krajowy, w tym inwestycyjny. Dynamika zjawisk inflacyjnych w obszarze cen producentów pozostała umiarkowana, a cen towarów i usług konsumpcyjnych – relatywnie niska. Umacniały się korzystne zmiany na rynku pracy – poprawiała się dynamika zatrudnienia, większy niż przed rokiem był spadek bezrobocia. Utrzymał się wzrost siły nabywczej wynagrodzeń i świadczeń społecznych.

Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w okresie styczeń–listopad br. wyniósł 12,5% w skali roku i był nieco niższy od notowanego po dziesięciu miesiącach br., na co wpłynął wolniejszy wzrost produkcji w listopadzie – 11,7% (po wyeliminowaniu wpływu czynników sezonowych – 10,2%). Zatrudnienie w przemyśle w okresie jedenastu miesięcy br. zwiększyło się w ujęciu rocznym o 2,2%, przy wzroście wydajności pracy o 10,1%. Spośród znaczących działów, wyższy niż przeciętny był wzrost produkcji m.in. pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych, wyrobów z metali, wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych, metali, maszyn i urządzeń.

W listopadzie br. utrzymał się ponad 20-procentowy wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku. W okresie jedenastu miesięcy br. była ona wyższa niż przed rokiem o 17,7%. W kolejnych miesiącach br. poprawiało się tempo wzrostu przeciętnego zatrudnienia w budownictwie – w okresie styczeń–listopad zatrudnienie było wyższe niż przed rokiem o 3,3%. Płace nominalne brutto wzrosły w tym okresie więcej niż przeciętnie w sektorze przedsiębiorstw, tj. o 9,2%.

W listopadzie utrzymał się wysoki wzrost sprzedaży detalicznej i usług w transporcie w skali roku. W rezultacie, w okresie styczeń–listopad br. sprzedaż detaliczna i usług transportowych zwiększyła się odpowiednio o 11,8% i 12,5%.

W rolnictwie w 2006 r., według wynikowego szacunku przeprowadzonego w listopadzie, zbiory większości podstawowych upraw są dużo niższe od zbiorów ubiegłorocznych, a także mniejsze niż przeciętnie w latach 2001–2005. W konsekwencji, na rynku rolnym w listopadzie br. przeważały tendencje wzrostowe cen produktów roślinnych, natomiast ceny większości produktów pochodzenia zwierzęcego (przy zwiększonej podaży żywca rzeźnego) obniżyły się lub ich wzrost był stosunkowo niewielki.

W handlu zagranicznym w okresie styczeń–październik br. dynamika obrotów towarowych w ujęciu rocznym była wyższa od notowanej odpowiednio przed rokiem (z wyjątkiem eksportu liczonego w dolarach). Nadal wzrost eksportu przewyższał dynamikę importu – eksport w cenach

stałych w okresie dziewięciu miesięcy br. zwiększył się w skali roku o 17,0%, a import – o 14,2%. Ujemne saldo wymiany pogorszyło się w porównaniu z sytuacją sprzed roku. Dodatnie i wyższe niż przed rokiem było saldo z krajami UE, których udział w obrotach towarowych wzrósł po stronie eksportu, przy spadku udziału importu z tych krajów. W roku bieżącym niekorzystnie kształtowały się tendencje w zakresie wskaźników cen, które w skali roku rosły szybciej w imporcie niż eksporcie.

W produkcji sprzedanej przemysłu w okresie styczeń–listopad br. w ujęciu rocznym miał miejsce wzrost cen wyższy niż odpowiednio w ub. roku (2,3%, wobec 0,7%), w tym zwłaszcza w górnictwie; w przetwórstwie przemysłowym odnotowano wzrost cen, wobec spadku w ub. roku. W mniejszym stopniu niż przed rokiem wzrosły natomiast ceny w budownictwie (2,8%, wobec 3,1%). Wzrost cen konsumpcyjnych wyniósł w tym okresie 1,0% (wobec 2,2% w ub. roku), w tym znacznie niższa niż przed rokiem była m.in. dynamika cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z transportem. W listopadzie br. wzrost cen konsumpcyjnych w skali roku (1,4%) był nieco wyższy niż przed miesiącem. Nieznacznie szybszy niż w październiku był również wzrost cen produkcji budowlano-montażowej (4,0%), natomiast wzrost cen producentów w przemyśle (2,6%) był mniejszy niż w poprzednich pięciu miesiącach.

Przeciętne realne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie zwiększyły się o 1,9% w porównaniu z wysokim ich poziomem przed rokiem, spowodowanym kumulacją wypłat w górnictwie. W okresie styczeń–listopad br. wzrost siły nabywczej płac wyniósł w skali roku 4,0%. Dynamika realnych emerytur i rent była wyższa niż w ub. roku – emerytury i renty w systemie pracowniczym w okresie jedenastu miesięcy zwiększyły się w skali roku o 6,1%, a rolników indywidualnych – o 4,3%.

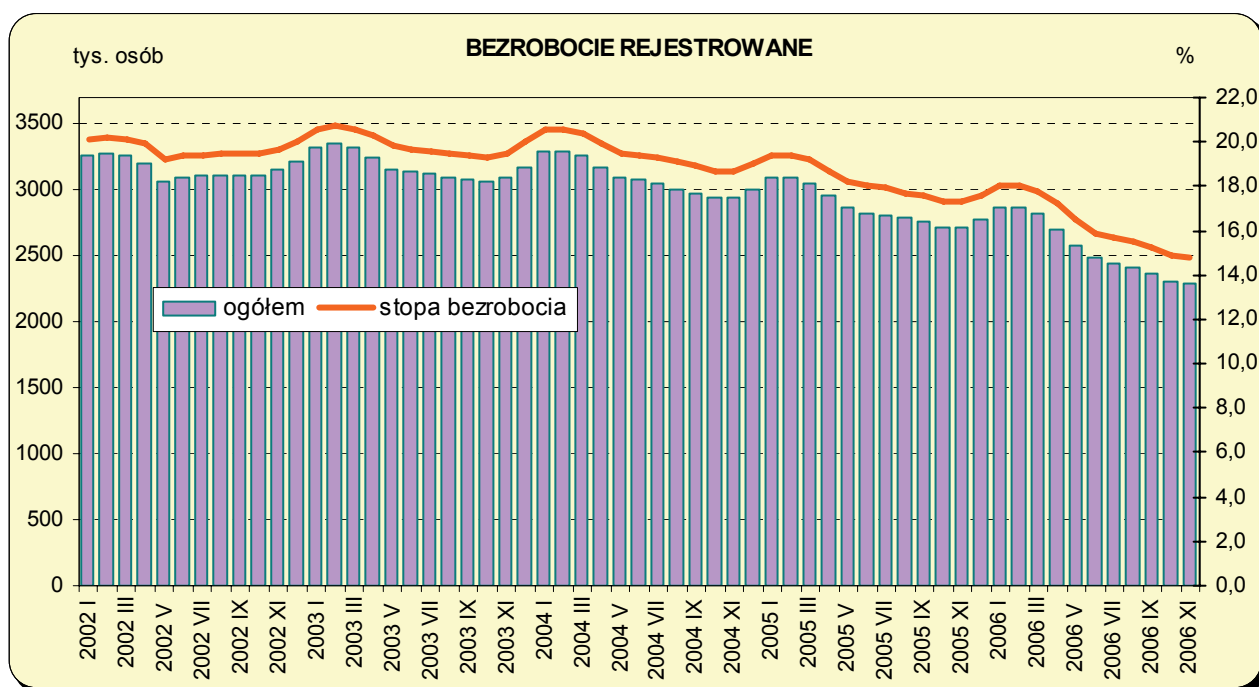
Na rynku pracy w listopadzie notowano dalsze pozytywne zmiany. Wyższy od notowanego w poprzednich miesiącach był wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku (3,8%), w tym m.in. w budownictwie, hotelach i restauracjach, przetwórstwie przemysłowym. W rezultacie, w okresie styczeń–listopad br. było ono wyższe niż przed rokiem o 2,9%. Zwiększyła się liczba wolnych miejsc pracy wykazanych przez firmy.

Nadal spadała liczba zarejestrowanych bezrobotnych – w końcu listopada br. wyniosła ona 2287,3 tys. osób i była o 435,6 tys. niższa niż przed rokiem. Udział osób nieposiadających prawa do zasiłku był nadal wysoki (86,8%), chociaż nieco niższy (o 0,2 pkt) niż przed rokiem. W populacji bezrobotnych odnotowano spadek w skali roku udziału osób młodych (poniżej 25 roku życia), rośnie natomiast odsetek osób powyżej 50 roku życia. Stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się w omawianym okresie o 2,5 pkt do 14,8%.

Deficyt budżetu państwa po jedenastu miesiącach br. wyniósł 18548,8 mln zł, co stanowiło 60,7% kwoty założonej w ustawie budżetowej na cały rok.

Rynek pracy

Listopad br. był kolejnym miesiącem korzystnych zmian na rynku pracy. Dalszemu przyspieszeniu uległa dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Skala spadku stopy bezrobocia rejestrowanego w ujęciu rocznym była większa od notowanej w analogicznym okresie poprzednich trzech lat. W końcu III kwartału br. badane firmy wykazały prawie dwukrotnie więcej wolnych miejsc pracy niż przed rokiem.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–listopad br. ukształtowało się na poziomie 4908,1 tys. osób, tj. wyższym o 2,9% (o 139,8 tys.) niż przed rokiem (wobec wzrostu odpowiednio o 1,9% w ub. roku, tj. o 89,9 tys.). Podobnie jak przed rokiem, spadek przeciętnego zatrudnienia dotyczył sekcji górnictwo (o 2,2%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę (o 2,0%). W przypadku transportu, gospodarki magazynowej i łączności w okresie jedenastu miesięcy br. notowano wzrost zatrudnienia, wobec spadku przed rokiem. W pozostałych sekcjach obserwowano dalszy wzrost przeciętnego zatrudnienia: w handlu i naprawach (o 5,0%), obsłudze nieruchomości i firm (o 3,9%), budownictwie (o 3,3%), hotelach i restauracjach (o 3,2%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 3,2%). Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, największy wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano

w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 10,2%), wyrobów z metali oraz wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych (po 7,8%), w handlu detalicznym; naprawie artykułów użytku osobistego i domowego (o 7,3%) oraz produkcji maszyn i aparatury elektrycznej (o 6,6%). Spadek przeciętnego zatrudnienia wystąpił m.in. w jednostkach produkcji odzieży i wyrobów futrzarskich (o 4,2%), w górnictwie węgla kamiennego i brunatnego; wydobywaniu torfu (o 3,3%) oraz w dziale wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 3,1%).

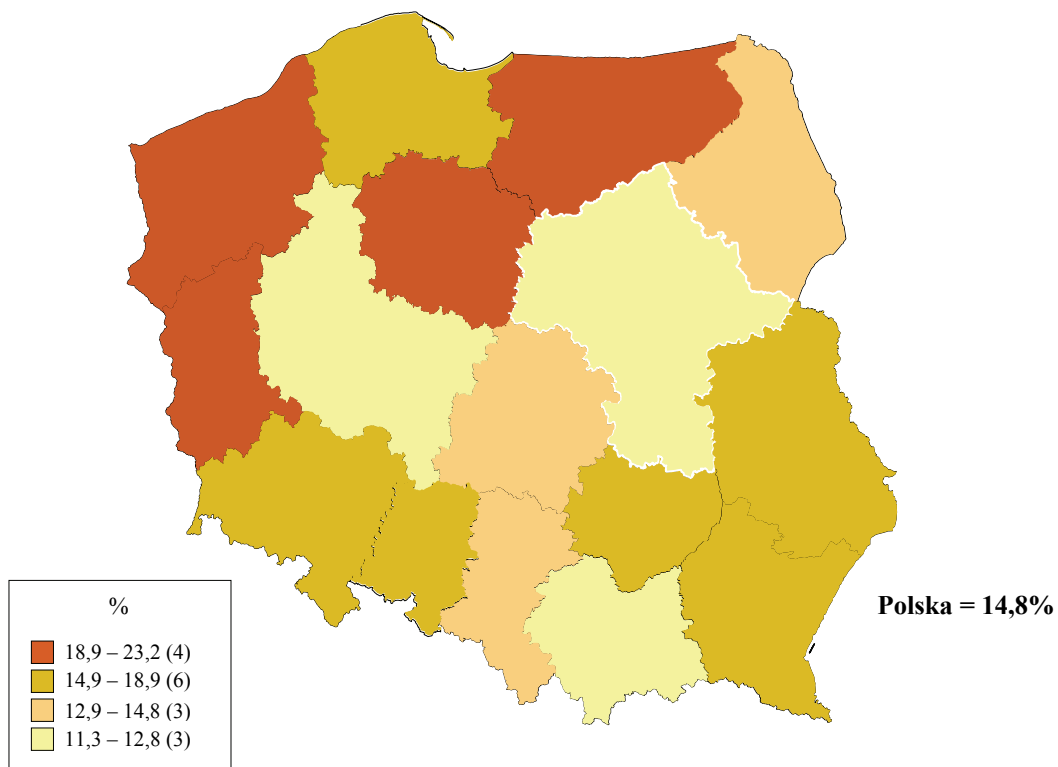
W listopadzie br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 4986,0 tys. osób i było o 3,8% wyższe niż przed rokiem (w ub. roku wzrost wyniósł 2,4%).

Przeciętne zatrudnienie w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

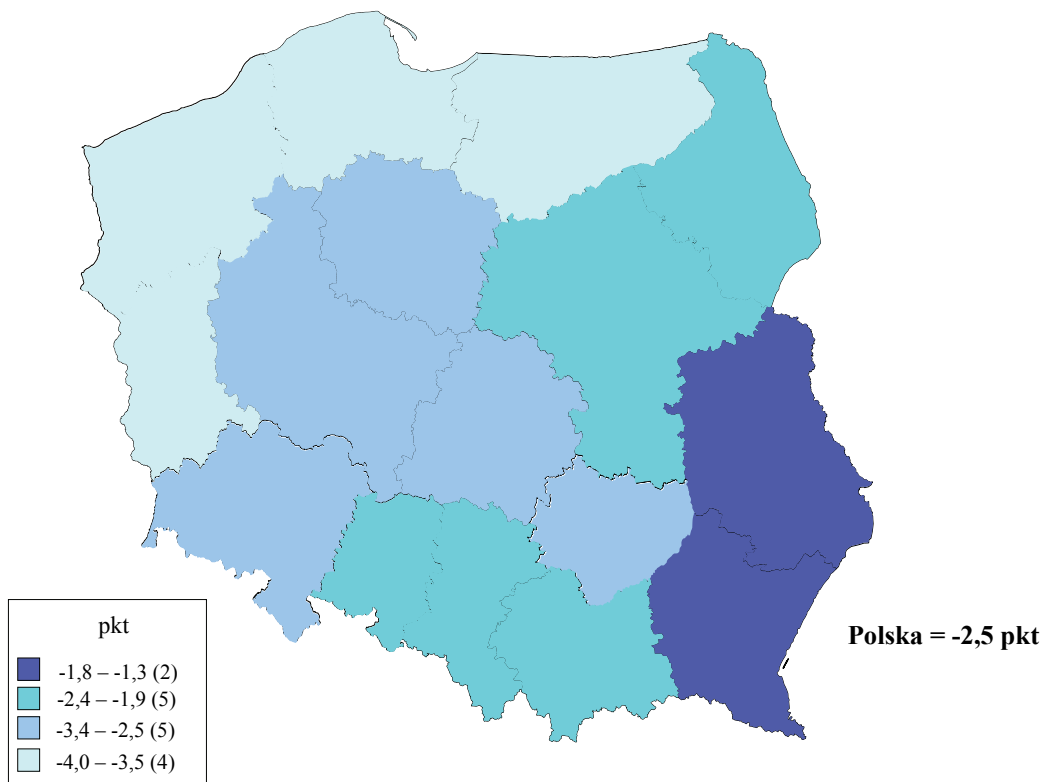
Wyszczególnienie	XI 2006		I–XI 2006	
	w tys.	analogiczny okres poprzedniego roku=100		w tys.
Sektor przedsiębiorstw	4986,0	103,8	102,9	4908,1
w tym:				
Przemysł	2507,0	102,9	102,2	2476,7
górnictwo	179,8	97,9	97,8	181,0
przetwórstwo przemysłowe	2127,5	103,8	103,0	2095,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	199,7	99,0	98,0	200,3
Budownictwo	340,8	105,5	103,3	325,8
Handel i naprawy	912,6	105,4	105,0	894,4
Hotele i restauracje	84,8	104,2	103,2	85,1
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	495,5	103,1	102,2	493,8
Obsługa nieruchomości i firm	475,2	105,3	103,9	463,5

W końcu listopada br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy wyniosła 2287,3 tys. i była o 14,5 tys. mniejsza od notowanej przed miesiącem oraz o 435,6 tys. niższa niż odpowiednio przed rokiem. Osoby te stanowiły 14,8% cywilnej ludności aktywnej zawodowo (o 0,1 pkt mniej niż przed miesiącem i o 2,5 pkt mniej niż przed rokiem). W stosunku do listopada ub. roku **stopa bezrobocia** obniżyła się we wszystkich województwach, najbardziej w tych o najwyższym wskaźniku – w lubuskim (o 4,0 pkt do 19,0%), warmińsko-mazurskim (o 3,9 pkt do 23,2%) i zachodniopomorskim (o 3,9 pkt do 21,2%). Najniższą stopę bezrobocia notowano nadal w woj. małopolskim (11,3%) i wielkopolskim (11,7%).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2006 R.
Stan w końcu listopada

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO
W okresie listopad 2005 r. – listopad 2006 r.

Liczba **nowo zarejestrowanych** bezrobotnych w listopadzie br. wyniosła 233,5 tys. osób i była o 8,0% mniejsza niż przed rokiem. Wśród nowo zarejestrowanych największą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział wśród nowych rejestracji zwiększył się w stosunku do listopada ub. roku o 1,3 pkt do 81,7%. Osoby dotychczas niepracujące stanowiły 26,6% bezrobotnych nowo zarejestrowanych ogółem (wobec 27,6% przed rokiem).

Z ewidencji bezrobotnych **skreślono** 248,1 tys. osób, tj. o 4,9 tys. więcej niż w listopadzie ub. roku. Więcej osób niż przed rokiem wykreślono z powodu podjęcia pracy (105,4 tys.), nadal była to główna przyczyna wyrejestrowania się (42,5% ogółu wyrejestrowanych, wobec 43,1% przed rokiem). Pracę niesubsydiowaną (w tym sezonową) podjęło 93,7 tys. osób, a subsydiowaną (m.in. prace interwencyjne i roboty publiczne) – 11,7 tys. osób (w listopadzie ub. roku odpowiednio 90,3 tys. i 14,5 tys.). Spośród pozostałych osób wykreślonych z ewidencji, zmniejszył się udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 1,1 pkt do 33,2%). Obniżył się też udział osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców o 1,1 pkt (do 10,7%). Nie uległ zmianie udział osób bezrobotnych, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (3,5%). Odsetek osób, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe wyniósł 0,7%, wobec 0,8% przed rokiem.

Bez prawa do zasiłku pozostawało w końcu listopada br. 1985,7 tys. osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 86,8% (przed rokiem odpowiednio 87,0%).

Do osób **w szczególnej sytuacji na rynku pracy** należą m.in. długotrwale bezrobotni¹, których udział w zarejestrowanych ogółem wyniósł w końcu listopada br. 65,8%, tj. o 0,8 pkt mniej niż przed rokiem. Obniżył się także udział osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia - stanowili oni 21,1% bezrobotnych ogółem (przed rokiem – 22,7%), a wzrósł – osób powyżej 50 roku życia – odpowiednio z 16,0% do 18,6%. Kwalifikacji zawodowych nie posiadało 29,9% zarejestrowanych osób, 3,8% samotnie wychowywało małe dzieci, a 3,1% stanowili niepełnosprawni.

W listopadzie br. do urzędów pracy zgłoszono 79,4 tys. **ofert zatrudnienia** (w tym 15,4 tys. z sektora publicznego), tj. o 18,8 tys. więcej niż w listopadzie ub. roku. Spośród wszystkich ofert, 13,4% dotyczyło stażu, 4,7% – przygotowania zawodowego w miejscu pracy, 2,5% adresowanych było do osób niepełnosprawnych, a 1,5% – do osób, które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę.

Z danych na koniec listopada br. wynika, że 223 zakłady pracy **zadeklarowały zwolnienie** w najbliższym czasie 14,4 tys. pracowników, w tym z sektora publicznego – 1,5 tys. osób (przed rokiem odpowiednio 433 zakładów, 26,9 tys. pracowników, w tym z sektora publicznego – 4,0 tys. osób).

Według wyników kwartalnego badania **popytu na pracę**, przeprowadzanego w średnich i dużych jednostkach gospodarki narodowej, w końcu III kwartału br. 12,9 tys. jednostek (tj. 9,8%

¹ Zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

ogółu badanych) wykazało 79,9 tys. wolnych miejsc pracy (przed rokiem 8,2% badanych firm, dysponowało 44,4 tys. wolnych miejsc pracy). Największą liczbą wolnych miejsc pracy, podobnie jak przed rokiem, dysponowały podmioty prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (31,6 tys., wobec 18,1 tys.), tj. ok. 40% ogółu wolnych miejsc pracy, a także budownictwa (12,5 tys., wobec 4,5 tys.) oraz handlu i napraw (8,9 tys., wobec 4,9 tys.). W porównaniu z sytuacją sprzed roku w strukturze wolnych miejsc pracy znacząco zwiększył się udział budownictwa (z 10,1% do 15,6%).

Najwięcej wolnych miejsc pracy przeznaczonych było dla robotników przemysłowych i rzemieślników – 27,7 tys., tj. ponad 2-krotnie więcej niż przed rokiem (w rezultacie, ich udział w ogólnej liczbie wolnych miejsc pracy wzrósł z 28,7% do 34,7%). Więcej niż przed rokiem wolnych miejsc pracy było adresowanych także do specjalistów – 13,4 tys. miejsc (wobec 9,1 tys.), operatorów i monterów maszyn i urządzeń – 12,1 tys. miejsc (wobec 5,8 tys.), techników i innego średniego personelu – 7,1 tys. miejsc (wobec 5,3 tys.).

W pierwszych trzech kwartałach br. **utworzono** 297,1 tys. **nowych miejsc pracy** (wobec 261,4 tys. w ub. roku). Nowe miejsca pracy w przetwórstwie przemysłowym stanowiły 38,9% (przed rokiem 40,4%), w handlu i naprawach – 14,6% (wobec 12,5%), w obsłudze nieruchomości i firm – 11,8% (wobec 9,1%), a w budownictwie – 11,8% (wobec 11,5%). Spośród nowo utworzonych miejsc pracy, w końcu III kwartału br. nieobsadzonych było jeszcze 20,3 tys. miejsc (przed rokiem – 13,2 tys.). Najwięcej niezagospodarowanych miejsc pracy notowano w przetwórstwie przemysłowym (41,5%), budownictwie (17,4%) oraz handlu i naprawach (14,0%), przy czym w porównaniu z sytuacją sprzed roku najbardziej wzrósł udział nowo utworzonych wolnych miejsc pracy w budownictwie.

Rolnictwo

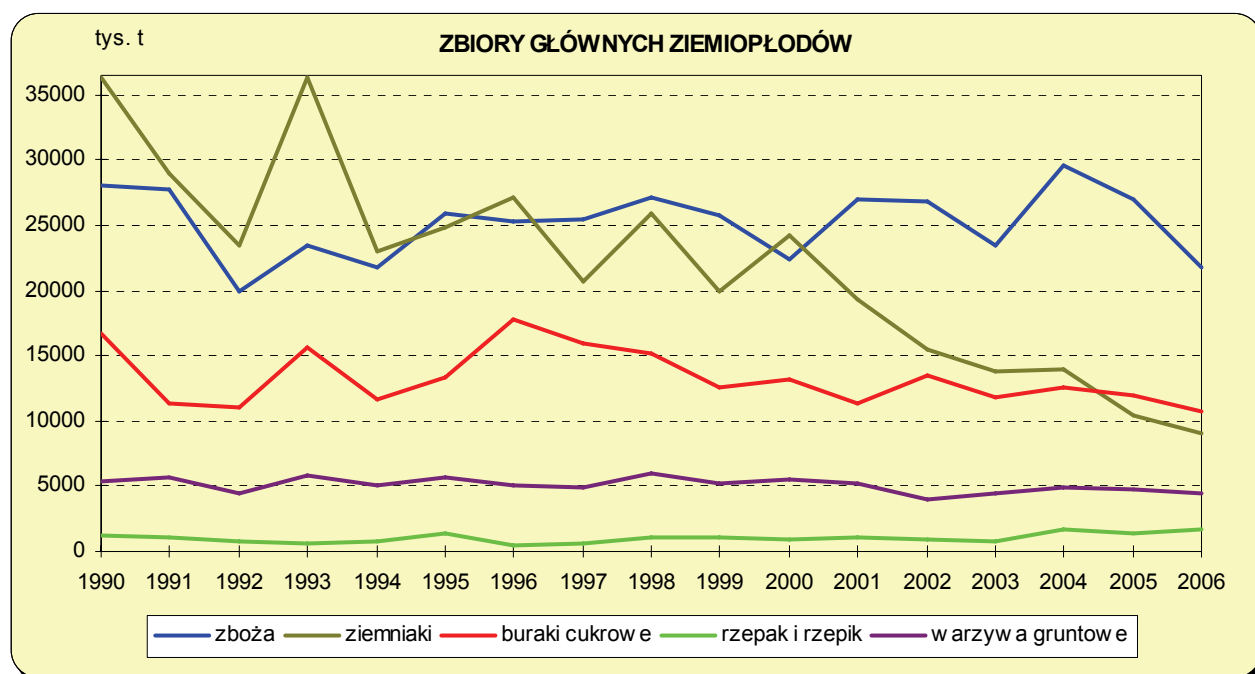
Średnia temperatura powietrza w listopadzie wyniosła 6,0°C i była wyższa od średniej z wielolecia o 3,0°C. Średnia suma opadów w tym miesiącu wyniosła ok. 60 mm i była o ok. 43% wyższa od normy z wielolecia 1971–2000.

W listopadzie panowały zróżnicowane warunki agrometeorologiczne. Występujące na początku miesiąca ochłodzenie oraz opady śniegu, a rejonami deszczu ze śniegiem spowodowały przejściowe zahamowanie procesów życiowych roślin. Notowane lokalnie znaczne spadki temperatury były krótkotrwałe i nie spowodowały uszkodzenia ozimin. Utrzymująca się w drugiej i trzeciej dekadzie listopada wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza i gleby podtrzymywała wegetację roślin, wpłynęła na przedłużenie sezonu pastwiskowego i umożliwiała wykonywanie jesiennych prac polowych.

Według wynikowego szacunku przeprowadzonego w listopadzie br., tegoroczne plony i zbiory głównych ziemiopłodów kształtują się następująco:

Wyszczególnienie	Zbiory			Plony		
	w mln ton	2005=100	2001–2005 ^{a)} = =100	z 1 ha w dt	2005=100	2001–2005 ^{a)} = =100
Zboża ogółem	21,8	80,9	81,4	26,0	80,5	81,5
w tym zboża podstawowe						
z mieszankami zbożowymi	20,5	82,1	82,5	25,6	81,3	82,8
pszenica	7,1	80,5	78,3	32,4	82,0	85,3
żyto	2,6	77,0	67,0	19,9	82,6	81,6
jęczmień	3,2	88,3	94,7	25,9	80,4	81,7
owies	1,0	78,1	76,9	19,2	78,0	77,7
pszenżyto	3,2	81,9	98,8	26,8	82,0	83,2
mieszanki zbożowe	3,4	86,3	85,6	21,9	80,2	79,6
Rzepak i rzepik	1,6	112,3	138,2	26,1	99,2	106,1
Ziemniaki	9,0	86,6	61,5	150	85,2	83,3
Buraki cukrowe	10,8	90,3	87,9	411	98,8	100,0
Warzywa gruntowe	4,4	92,1	94,7	x	x	x
Owoce z drzew	2,7	111,7	98,0	x	x	x
Owoce jagodowe	0,5	101,1	106,5	x	x	x

a) Przeciętne roczne.

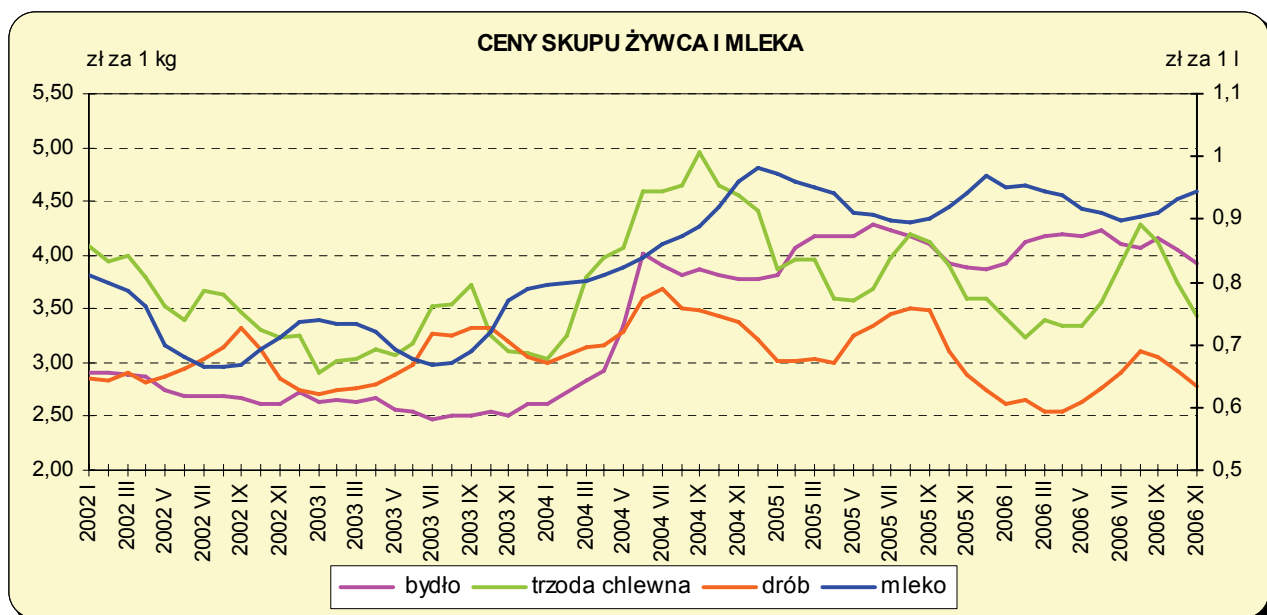
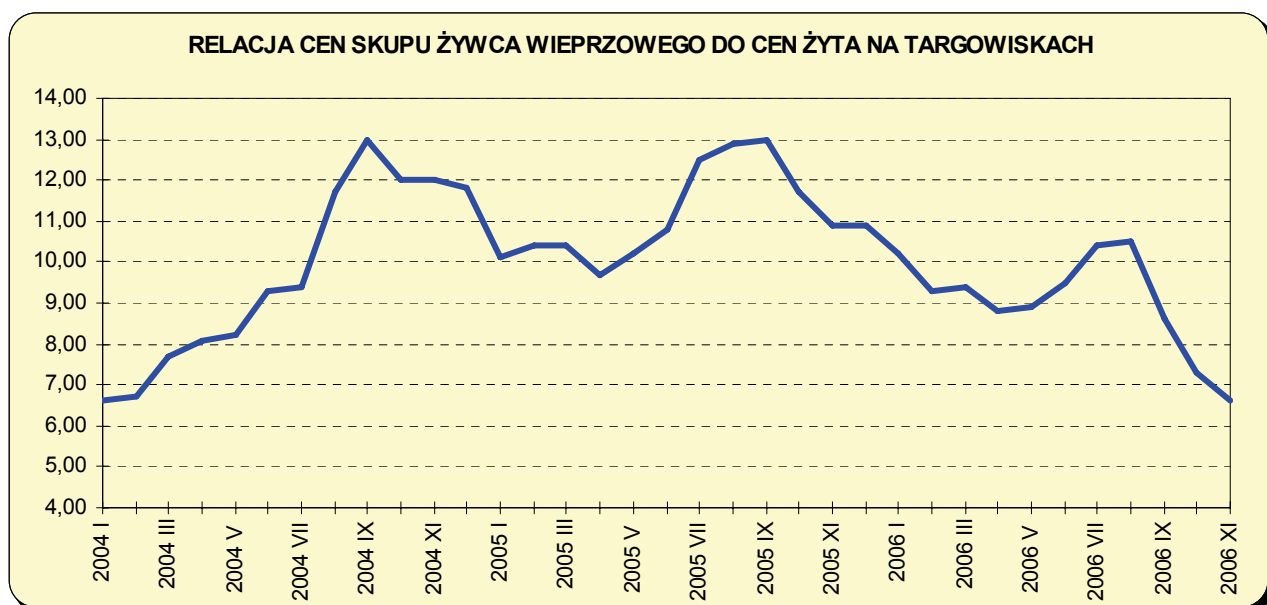
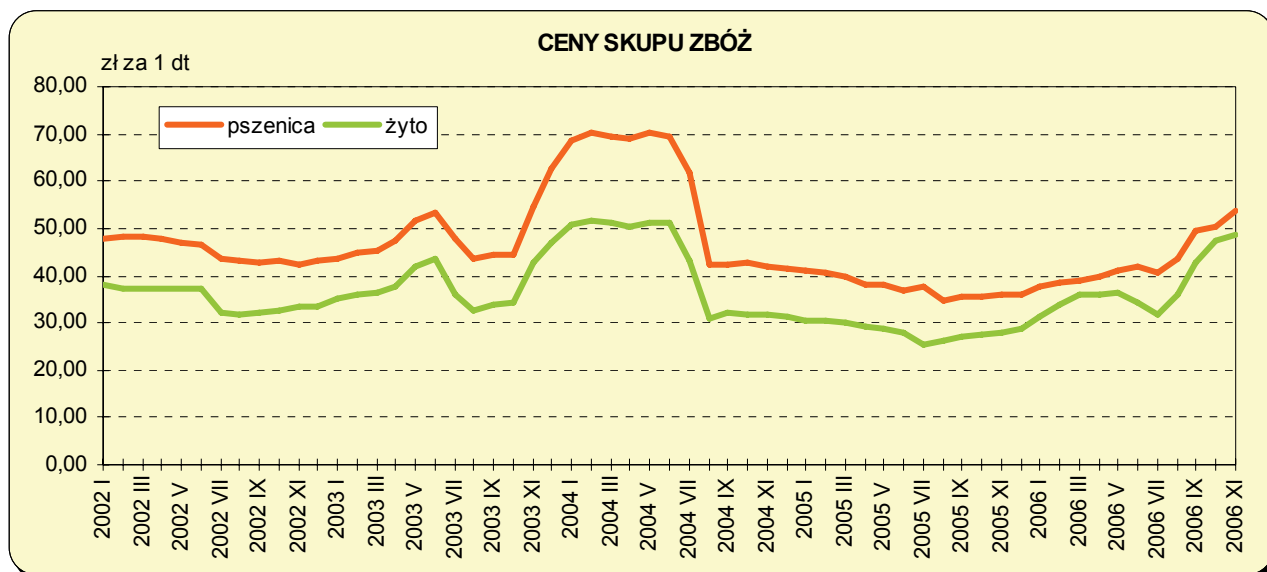
W 2006 r. zbiory większości podstawowych upraw są dużo niższe od zbiorów ubiegłorocznych, a także niższe w porównaniu ze średnimi zbiorami uzyskanymi w latach 2001–2005. Na wysokość tegorocznych zbiorów wpłynęło obniżone plonowanie spowodowane przede wszystkim długotrwałym brakiem opadów utrzymującym się w czerwcu i lipcu br. Zbiory zbóż ogółem (tj. zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, kukurydzy, gryki, prosa i innych zbożowych), przy powierzchni zasiewów wynoszącej blisko 8,4 mln ha, tj. o 0,6% większej od ubiegłorocznej, były o ok. 19% niższe od ubiegłorocznych. Zbiory ziemniaków – szacowane na ok. 9,0 mln t, pomimo nieco większej powierzchni uprawy (o 1,5%), będą mniejsze niż w ub. roku o ponad 13%. Wyższe niż przed rokiem będą zbiory rzepaku i rzepiku (o 12,3%) oraz owoców z drzew (o 11,7%) i jagodowych (o 1,1%).

Na rynku rolnym w listopadzie br. przeważały tendencje wzrostowe cen produktów roślinnych, natomiast ceny większości produktów pochodzenia zwierzęcego obniżyły się. Ceny podstawowych surowców rolniczych (oprócz cen skupu trzody chlewnej i drobiu) były wyższe niż przed rokiem.

Przy zbiorach zbóż podstawowych, niższych o blisko 18% w porównaniu do roku poprzedniego, **skup zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w okresie lipiec–listopad br., według danych meldunkowych² wyniósł 2751,4 tys. t i był o 20,1% mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku, w tym **pszenicy** (1991,3 tys. t) i **żyta** (282,1 tys. t) skupiono o ponad 20% mniej. Skup ten stanowił 13,5% tegorocznych zbiorów (przed rokiem 13,8%), w tym pszenicy – 28,2% (wobec odpowiednio 28,6%), a żyta – 10,8% (wobec 10,7%). W listopadzie br. skup zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego (296,8 tys. t) był o ponad 30% mniejszy niż w październiku i przed rokiem. Przy relatywnie niskiej podaży zbóż na rynek, ceny ziarna nadal rosły i kształtowały się na wysokim poziomie. Średnia cena skupu pszenicy (53,58 zł/dt) i żyta (48,76 zł/dt) była wyższa niż w październiku br. (odpowiednio o 6,4% i o 3,0%) i znacznie wyższa niż przed rokiem (odpowiednio o 49,0% i o 73,6%). Podobne tendencje obserwowano na targowiskach – ceny pszenicy (61,28 zł/dt) i żyta (51,95 zł/dt) wzrosły w skali miesiąca (odpowiednio o 2,9% i o 1,4%) i były wyższe niż przed rokiem – odpowiednio o 44,4% i o 57,4%.

W okresie lipiec–listopad br. **skup ziemniaków** (678,8 tys. t), przy znacznie niższych (o ponad 13%) zbiorach, był o 12,2% mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku. W listopadzie br., kiedy skup ziemniaków był mniejszy o 59,1% niż przed miesiącem i o 7,5% niż przed rokiem, zahamowany został (utrzymujący się od czterech miesięcy) spadek ich cen. Za 1 dt ziemniaków płacono 21,34 zł, tj. więcej o 16,1% niż w październiku i o 8,3% niż w listopadzie ub. roku. Na targowiskach ceny ziemniaków jadalnych utrzymały się na poziomie zbliżonym do notowanego w poprzednim miesiącu (92,85 zł/dt), ale w porównaniu do cen sprzed roku były o 48,4% wyższe.

² Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne.

Od początku roku **skupiono** 2286,1 tys. t **żywca rzeźnego**³ w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wbc, tj. o 7,6% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku, w tym więcej żywca wieprzowego – o 10,7% (tj. 1274,3 tys. t) i wołowego – o 21,4% (tj. 233,4 tys. t); skup żywca drobiowego, podobnie jak w analogicznym okresie ub. roku, wyniósł 769,9 tys. t. W listopadzie br. skup żywca rzeźnego ogółem (w wbc) na poziomie 186,4 tys. t był o 3,7% mniejszy niż w październiku, ale o 9,0% większy niż przed rokiem. Pomimo niższej rynkowej podaży **trzody chlewnej** (o 4,7% mniejszej w porównaniu z poprzednim miesiącem), skup żywca wieprzowego (98,7 tys. t) był o 15,1% większy niż w listopadzie ub. roku i jego ceny (podobnie jak we wrześniu i w październiku) spadły. Ceny skupu żywca wieprzowego obniżyły się (o 8,4%) do 3,43 zł/kg i były o 4,6% niższe niż przed rokiem, a na targowiskach – do 3,76 zł/kg i były o 3,8% niższe zarówno w skali miesiąca, jak i roku. Utrzymujący się spadek cen żywca wieprzowego, przy jednoczesnym wzroście cen zbóż, wpłynął na dalsze obniżenie opłacalności tuczu trzody chlewnej. W listopadzie relacja średniej ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do 1 kg żyta (wg cen targowiskowych) pogorszyła się do 6,6 (wobec 7,3 przed miesiącem i 10,9 przed rokiem). W dalszym ciągu notowany był również spadek cen prosiąt w obrocie targowiskowym – za 1 prosię płacono średnio ok. 92 zł, tj. mniej o 5,1% niż przed miesiącem i o 27,5% niż przed rokiem.

W listopadzie br. skup **drobiu rzeźnego** (71,0 tys. t) zmniejszył się o 4,0% w stosunku do poprzedniego miesiąca i był zbliżony do notowanego przed rokiem. Pomimo zmniejszonej podaży, ceny drobiu rzeźnego nadal obniżały się (o 5,1%), do 2,78 zł/kg i były o 3,3% niższe niż w listopadzie ub. roku.

Przy wysokim skupie żywca wołowego (16,2 tys. t), większym o 4,7% niż w październiku br. i o 22,9% niż przed rokiem, **ceny skupu żywca wołowego** (3,93 zł/kg) i **młodego bydła rzeźnego** (4,37 zł/kg) obniżyły się ponownie w granicach 3%, ale nadal notowano ich wzrost w skali roku (odpowiednio o 1,1% i o 2,5%). Na targowiskach ceny żywca wołowego (4,16 zł/kg) i młodego bydła rzeźnego (4,69 zł/kg) były zbliżone do cen z ub. miesiąca i sprzed roku.

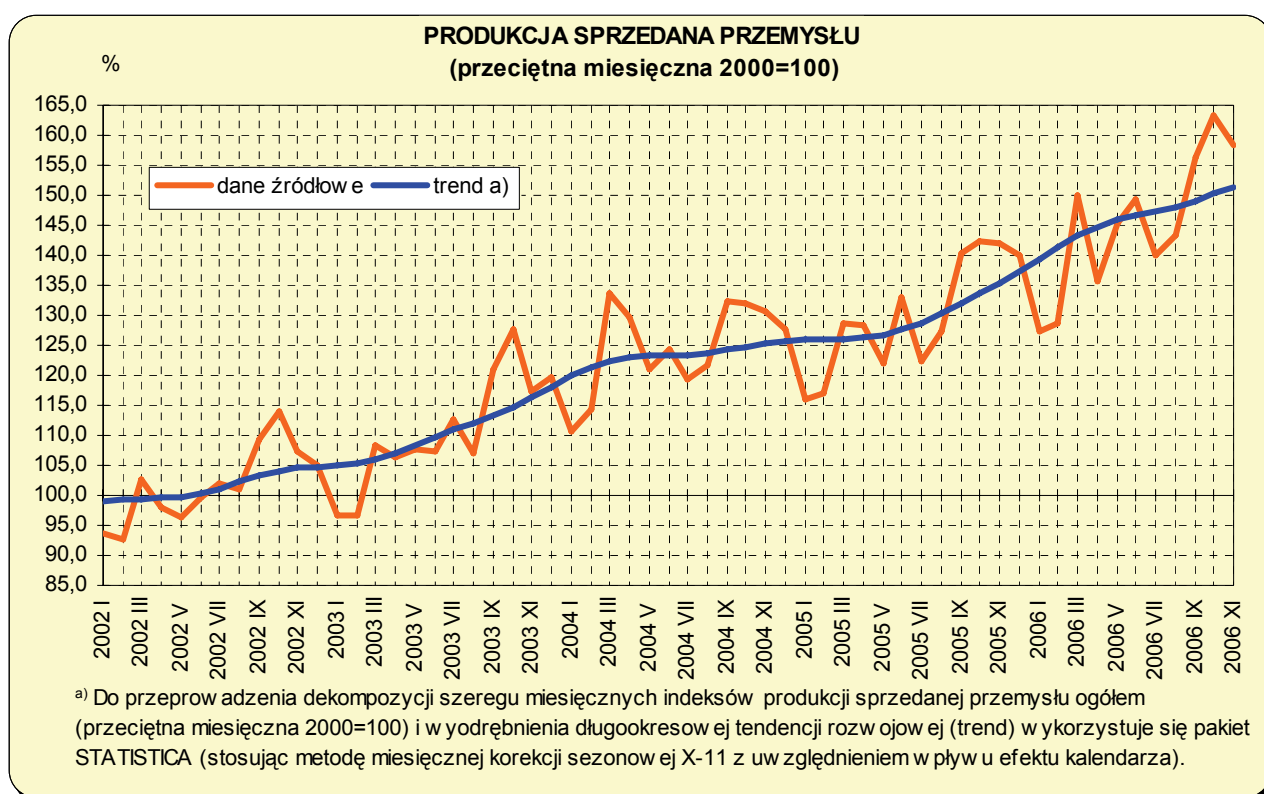
Skup mleka od początku br. wyniósł 7729,1 mln l i był mniejszy o 0,7% niż w analogicznym okresie ub. roku. W listopadzie br., przy sezonowym spadku podaży, skupiono o 12,5% mniej mleka niż w październiku i o 0,7% mniej niż przed rokiem. Od sierpnia br. utrzymywał się wzrost cen mleka, które w listopadzie kształtowały się średnio na poziomie ok. 95 zł za 100 l, tj. nieco wyższym niż przed miesiącem (o 1,6%) i przed rokiem (o 0,4%).

W listopadzie br., w obrocie targowiskowym utrzymała się, notowana od sierpnia br., spadkowa tendencja cen krów dojnych, ale zahamowany został spadek cen jałówek jednorocznych. Zarówno ceny krów dojnych (2159 zł/szt), jak i jałówek jednorocznych (1433 zł/szt) były wyższe niż przed rokiem (odpowiednio o 7,4% i o 10,0%).

³ Wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego.

Przemysł

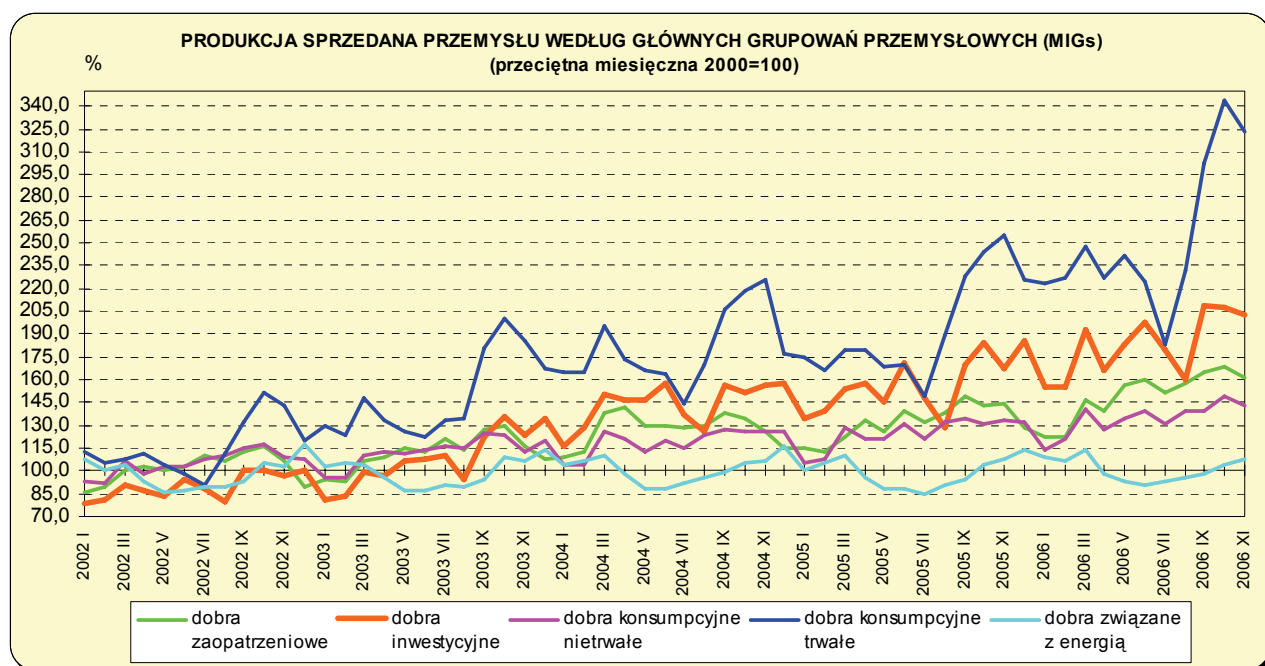
Produkcja sprzedana przemysłu w okresie styczeń–listopad br. ukształtowała się na poziomie o 12,5% wyższym niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku wzrost wyniósł 3,5%). Zwiększyła się produkcja w przetwórstwie przemysłowym – o 14,1% (przed rokiem wzrost wyniósł 3,6%), w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę – o 2,6% (wobec wzrostu odpowiednio o 3,9%), natomiast w górnictwie, podobnie jak przed rokiem, obniżyła się o 0,2%.

W listopadzie odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu o 11,7% w stosunku do poziomu sprzed roku. W przetwórstwie przemysłowym produkcja wzrosła o 13,9%, natomiast spadek nastąpił w górnictwie – o 3,8% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę – o 2,1%. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym, wzrost produkcji sprzedanej przemysłu wyniósł w skali roku 10,2% i był najniższy od lutego br.

W okresie styczeń–listopad br. spośród głównych grupowań przemysłowych⁴, najszybciej rosła sprzedaż w przedsiębiorstwach produkujących głównie dobra konsumpcyjne trwałe – o ok. 31% oraz inwestycyjne – o ok. 19%. Zwiększyła się również sprzedaż w jednostkach wytwarzających głównie dobra zaopatrzeniowe (o ok. 13%), konsumpcyjne nietrwałe (o ok. 8%) i związane z energią (o ok. 5%).

⁴ Grupowania przedsiębiorstw na wytwarzające głównie dobra inwestycyjne, konsumpcyjne nietrwałe i trwałe, zaopatrzeniowe oraz związane z energią (ang. MIGs – Main Industrial Groupings) dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 586/2001 z dnia 26 marca 2001 r. dotyczącym przepisów wykonawczych do Rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 w sprawie statystyki krótkookresowej.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, była w okresie styczeń–listopad br. o 10,1% wyższa niż przed rokiem, przy większym o 2,2% przeciętnym zatrudnieniu.

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2005		2006	
	XI	I–XI	XI	I–XI
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
Przemysł.....	108,5	103,5	111,7	112,5
górnictwo	103,8	99,8	96,2	99,8
przetwórstwo przemysłowe	109,4	103,6	113,9	114,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	102,0	103,9	97,9	102,6
Z przemysłu ogółem – działy:				
górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu	99,5	93,9	95,8	101,1
produkcja artykułów spożywczych i napojów	110,3	104,9	106,4	107,8
włókiennictwo	102,2	95,8	110,3	108,0
produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny	116,2	106,0	111,1	110,4
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	100,8	88,6	105,4	111,5
produkcja wyrobów chemicznych	101,1	102,9	114,5	112,0
produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	122,6	108,3	114,3	114,5
produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	122,9	102,4	120,1	120,1
produkcja metali	106,3	92,8	105,7	114,9
produkcja wyrobów z metali	117,6	110,8	126,1	118,2
produkcja maszyn i urządzeń	126,3	116,8	119,0	114,6

Wyszczególnienie	2005		2006	
	XI	I–XI	XI	I–XI
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
Z przemysłu ogółem – działy (dok.):				
produkcja maszyn i aparatury elektrycznej	103,3	99,7	111,9	113,9
produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	110,2	103,5	133,7	152,1
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	110,9	104,5	118,7	123,8
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	51,4	103,6	161,1	102,9
produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna	110,5	103,7	109,8	109,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	102,5	104,5	97,5	102,7

W okresie styczeń-listopad br. wzrost produkcji sprzedanej wystąpił w 27 spośród 29 działów przemysłu. Biorąc pod uwagę działy o znaczącym udziale, największy wzrost zanotowano m.in. w produkcji:

- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 23,8% (m.in. w produkcji części i akcesoriów do pojazdów samochodowych i ich silników – o 29,6%),
- wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych – 20,1% (m.in. w produkcji wyrobów betonowych i gipsowych – o 28,0%, produkcji cementu, wapna oraz gipsu – o 25,2%),
- wyrobów z metali – o 18,2% (m.in. w produkcji wytwornic pary z wyłączeniem kotłów c.o. – o 25,7%, produkcji cystern, pojemników i zbiorników metalowych; produkcji grzejników i kotłów c.o. – o 25,3%),
- metali – 14,9% (m.in. w produkcji żeliwa i stali oraz stopów żelaza – o 19,0%, odlewnictwie metali – o 17,4%),
- maszyn i urządzeń – o 14,6% (m.in. w produkcji pozostałego sprzętu gospodarstwa domowego – o 28,3%, produkcji obrabiarek i narzędzi mechanicznych – o 22,0%),
- wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych – o 14,5% (wzrost w obu grupach),
- maszyn i aparatury elektrycznej – o 13,9% (m.in. w produkcji elektrycznych silników, prądnic i transformatorów – o 28,4%, produkcji pozostałego sprzętu elektrycznego – o 16,5%).

W produkcji artykułów spożywczych i napojów, mającej największy udział w produkcji sprzedanej przemysłu, wzrost wyniósł 7,8% (wobec wzrostu o 4,9% przed rokiem). Sprzedaż zwiększyła się we wszystkich grupach tego działu, w tym m.in. w przetwarzaniu i konserwowaniu ryb i pozostałych produktów rybactwa – 23,4%, w produkcji gotowych pasz dla zwierząt – 14,9%, w produkcji, przetwórstwie i konserwowaniu mięsa i wyrobów z mięsa – 8,1%, w przetwórstwie owoców i warzyw – o 8,0%, w wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – o 3,4%.

Z obserwowanych w okresie styczeń–listopad br. 240 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 161 była wyższa niż przed rokiem. Znaczny wzrost produkcji w skali roku dotyczył m.in. produktów uboju trzody chlewnej, mięsa drobiowego, obuwia, koksu, olejów

napędowych i opałowych, polietylenu, cementu, stali surowej, wyrobów walcowanych na gorąco, chłodziarek i zamrażarek, maszyn pralniczych automatycznych, kuchni gazowych z piekarnikiem, akumulatorów ołowiowych (kwasowych), aparatów telefonicznych, odbiorników telewizyjnych, ciągników rolniczych, samochodów osobowych, pojazdów do transportu publicznego, wagonów kolejowych towarowych. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 79 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. produkcja węgla kamiennego, gazu ziemnego, masła, cukru, płyt pilśniowych, nawozów azotowych, odkurzaczy, rowerów.

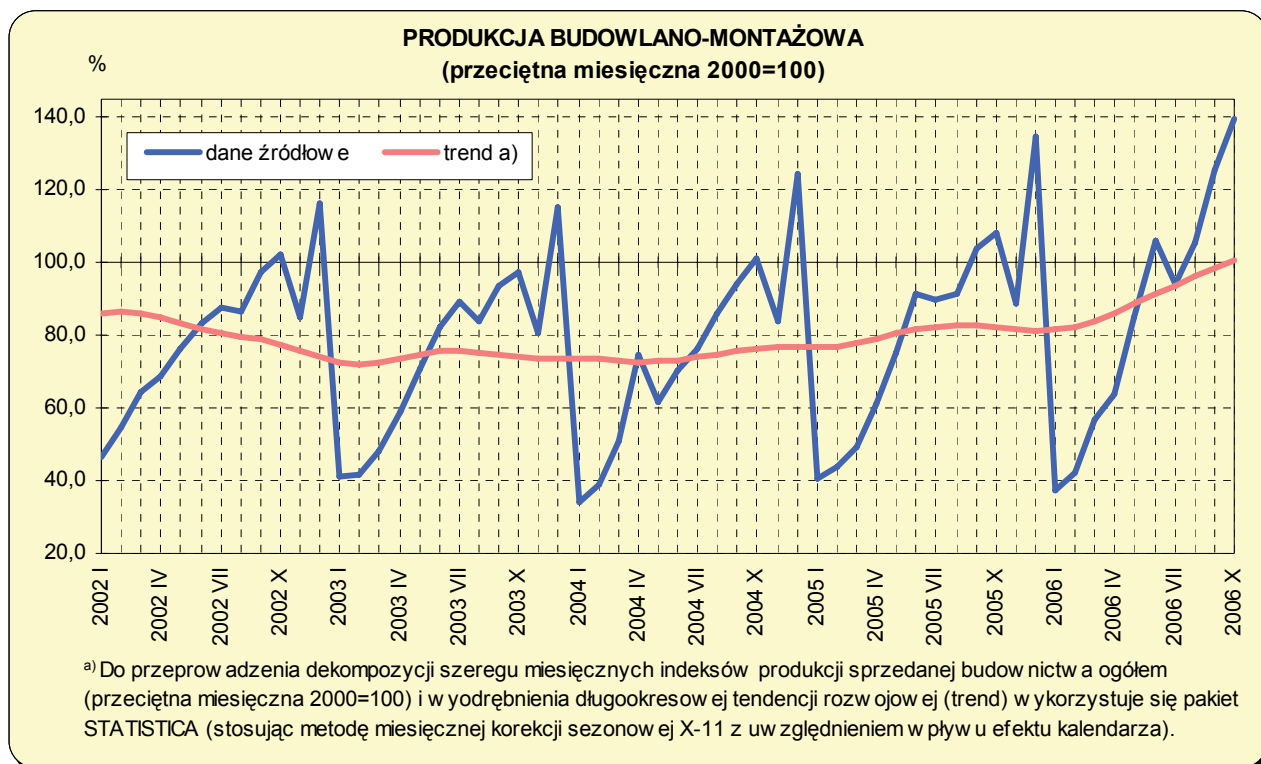
Według wstępnych danych, w grudniu br. **wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym kształtuje się na poziomie dodatnim, nieco niższym niż sygnalizowano w listopadzie. Na najbliższe trzy miesiące prognozowane jest rozszerzenie portfela zamówień (krajowego i zagranicznego) oraz produkcji, w skali nieco mniejszej niż przewidywano przed miesiącem. Prognozy sytuacji finansowej są pozytywne, zbliżone do formułowanych w listopadzie. Przedsiębiorcy przewidują, że liczba zatrudnionych nie ulegnie zmianie.

Zapasy wyrobów gotowych w grudniu br. kształtują się na poziomie niższym od uznawanego przez przedsiębiorców za wystarczający. Niedobór zapasów zgłaszają m.in. przedsiębiorstwa produkujące wyroby z drewna oraz ze słomy i wikliny, jak również producenci metali. Nadmierny stan zapasów występuje u producentów m.in. masy włóknistej oraz papieru, sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych oraz wyrobów chemicznych.

Budownictwo

Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w okresie styczeń–listopad br. na terenie kraju przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób zwiększyła się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 17,7%, w wyniku wzrostu sprzedaży zarówno robót o charakterze remontowym (o 24,0%), jak i inwestycyjnym (o 15,2%). Udział robót inwestycyjnych w ogólnej produkcji budowlano-montażowej zmniejszył się o 1,5 pkt do 70,6%. Wzrost sprzedaży odnotowano we wszystkich grupach przedsiębiorstw budowlanych, z wyjątkiem podmiotów wykonujących głównie roboty budowlane wykończeniowe.

Listopad br. był kolejnym miesiącem, w którym produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w skali roku (o 23,4%). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym wzrost produkcji w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku wyniósł 25,0%, a w stosunku do października notowano spadek o 3,1%.

Dynamika (w cenach stałych) produkcji budowlano-montażowej w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2005		2006	
	XI	I–XI	XI	I–XI
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
O g ó ł e m	105,9	107,3	123,4	117,7
z tego roboty budowlane o charakterze:				
inwestycyjnym.....	106,6	107,9	120,0	115,2
remontowym.....	104,1	105,8	132,0	124,0
Z ogółem – grupy przedsiębiorstw:				
przygotowanie terenu pod budowę.....	174,6	186,9	143,7	149,1
wnoszenie budynków i budowli; inżynieria lądowa i wodna.....	105,8	107,5	124,2	118,5
wykonywanie instalacji budowlanych.....	100,6	100,4	115,8	110,8
wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych.....	110,4	112,6	109,6	98,4

W grudniu br., według wstępnych danych, **wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury** w budownictwie kształtuje się na poziomie dodatnim, nieco niższym od notowanego w listopadzie. Przewidywania dotyczące produkcji, portfela zamówień na roboty budowlano-montażowe oraz związane z sytuacją finansową są optymistyczne, ale ostrożniejsze od prognoz sprzed miesiąca.

W grudniu br. do największych barier w prowadzeniu działalności budowlanej przedsiębiorstwa nadal zaliczają m.in. konkurencję ze strony innych firm, niedobór wykwalifikowanych pracowników oraz koszty zatrudnienia, przy czym dotkliwość tej drugiej bariery zwiększyła się w skali roku najbardziej spośród wszystkich utrudnień wskazywanych przez przedsiębiorstwa. W dalszym ciągu spada znaczenie niedostatecznego popytu oraz konkurencji ze strony innych firm.

Budownictwo mieszkaniowe

Według wstępnych danych⁵, w okresie styczeń–listopad br. **oddano do użytkowania** 97330 mieszkań (o 0,2% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku), w tym w budownictwie indywidualnym – 49512 (o 10,8% mniej) i zakładowym – 223 (wobec 450 przed rokiem). Lepsze efekty obserwowano natomiast w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, w którym przekazano 31444 mieszkania (o 14,9% więcej niż analogicznym okresie ub. roku), spółdzielczym – 7467 (o 8,5%), społecznym czynszowym – 5142 (o 8,7% więcej) oraz komunalnym – 3542 (wobec 2578).

W listopadzie br. oddano do użytkowania 12273 mieszkania, tj. o 22,1% więcej niż przed rokiem. Wzrost liczby przekazanych mieszkań notowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, komunalnym, spółdzielczym oraz społecznym czynszowym.

Liczba i struktura mieszkań oddanych do użytkowania kształtowały się następująco:

Formy budownictwa mieszkaniowego	I–XI 2005		I–XI 2006	
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	w liczbach bezwzględnych	struktura w %
Ogółem	97525	100,0	97330	100,0
Indywidualne	55530	56,9	49512	50,9
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	27356	28,0	31444	32,3
Spółdzielcze	6880	7,1	7467	7,7
Spółeczne czynszowe	4731	4,9	5142	5,3
Komunalne	2578	2,6	3542	3,6
Zakładowe	450	0,5	223	0,2

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–listopad br. wyniosła 103,3 m² i była o 3,4 m² mniejsza niż w analogicznym okresie ub. roku.

W okresie jedenastu miesięcy br. **wydano pozwolenia** na budowę 153282 mieszkań (o 35,1% więcej niż w okresie styczeń–listopad ub. roku). Wyższa niż przed rokiem była również liczba **rozpoczętych** mieszkań – o 27,9% i wyniosła 127473 mieszkania.

⁵ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

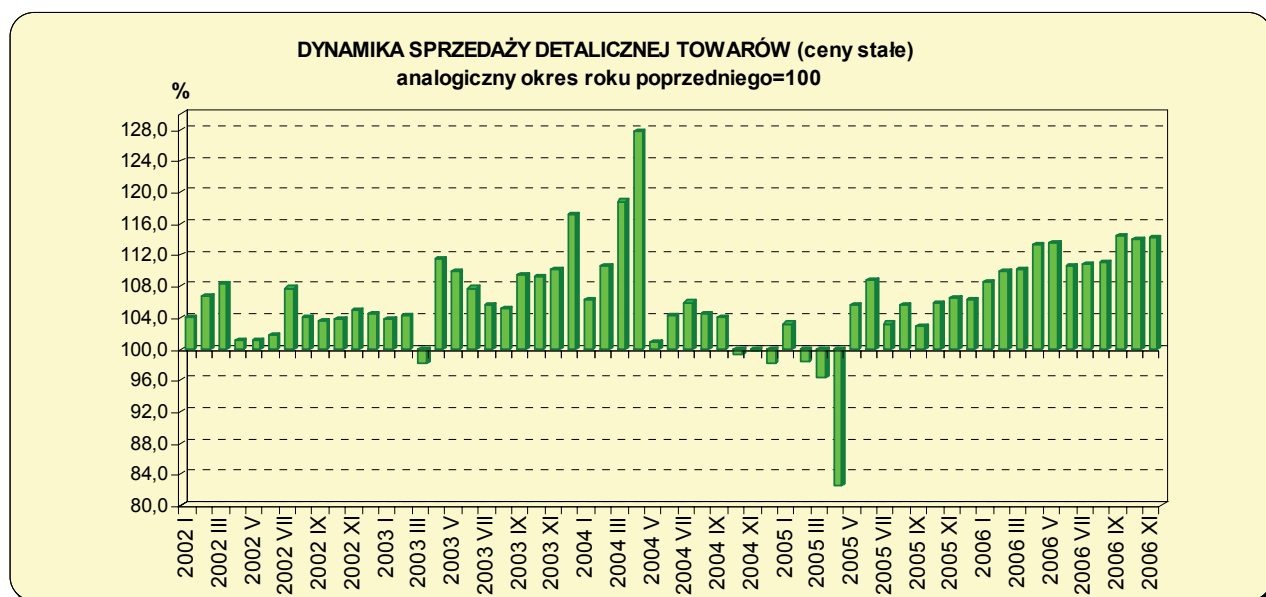
Liczba, struktura i dynamika mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia oraz których budowę rozpoczęto kształtowały się następująco:

Formy budownictwa	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I–XI 2006					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I–XI 2005=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I–XI 2005=100
O g ó ł e m	153282	100,0	135,1	127473	100,0	127,9
Indywidualne	70965	46,3	120,3	65810	51,6	116,8
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	67536	44,1	167,4	47102	37,0	160,6
Spółdzielcze.....	6398	4,2	109,0	7415	5,8	106,1
Spółeczne czynszowe	4183	2,7	93,6	3969	3,1	89,6
Komunalne	3858	2,5	112,0	2836	2,2	118,5
Zakładowe	342	0,2	89,1	341	0,3	178,5

Szacuje się, że w końcu listopada br. w **budowie** było 634,0 tys. mieszkań, tj. o 3,2% więcej niż przed rokiem.

Rynek wewnętrzny

Sprzedaż detaliczna (w cenach stałych) zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w okresie styczeń–listopad br. była o 11,8% wyższa niż przed rokiem (w ub. roku wzrost o 1,2%). W przedsiębiorstwach prowadzących sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych wzrost wyniósł 9,5% w ujęciu rocznym. Spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej wzrost notowały także m.in. jednostki prowadzące sprzedaż paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 9,7%), w grupie „pozostałe” (o 7,6%) oraz podmioty sprzedające pojazdy samochodowe, motocykle i części (o 17,3%).

Listopad br. był kolejnym miesiącem wysokiego wzrostu sprzedaży detalicznej w skali roku (o 14,1%).

Dynamika (w cenach stałych) sprzedaży detalicznej zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2005		2006	
	XI	I–XI	XI	I–XI
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
O g ó ł e m ^{a)}	106,4	101,2	114,1	111,8
w tym:				
pojazdy samochodowe, motocykle, części	103,9	90,7	129,3	117,3
paliwa stałe, ciekłe i gazowe	98,9	100,4	113,2	109,7
żywność, napoje i wyroby tytoniowe	107,0	106,2	109,2	109,5
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,6	121,7	113,8	113,1
meble, rtv, agd	115,8	127,9	126,1	120,2
pozostałe	103,3	91,7	108,8	107,6

^{a)} Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać m.in. ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę wolumenu sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w okresie styczeń–listopad br. była o 9,5% wyższa niż przed rokiem. Sprzedaż przedsiębiorstw hurtowych wzrosła o 10,8%, w tym najbardziej w przedsiębiorstwach zajmujących się dystrybucją maszyn, sprzętu i dodatkowego wyposażenia, sprzedających wyroby tytoniowe oraz realizujących sprzedaż na zlecenia.

Wzrost sprzedaży hurtowej w listopadzie br. w ujęciu rocznym w przedsiębiorstwach handlowych, w tym w hurtowych, wyniósł po 8,9%.

Wstępne wyniki badania **koniunktury** z grudnia br. wskazują, że przedsiębiorstwa handlowe nadal pozytywnie i nieco lepiej niż przed miesiącem oceniają sytuację w zakresie bieżącej sprzedaży. Optymistycznie bieżącą sprzedaż oceniają jednostki o liczbie pracujących 50 osób i więcej, natomiast w układzie branżowym – przedsiębiorstwa wszystkich badanych działalności. Pesymistycznie oceniają sprzedaż jednostki o liczbie pracujących do 49 osób. Prognozy sprzedaży na najbliższe trzy miesiące są negatywne i mniej korzystne niż przed miesiącem. Spadku sprzedaży spodziewają się jednostki o liczbie pracujących do 49 osób, a w podziale na branże – większość, z wyjątkiem sprzedających włókno, odzież, obuwie. Pozytywnie przyszłą sprzedaż oceniają przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 50 osób i więcej.

W okresie najbliższych sześciu miesięcy przedsiębiorstwa handlowe przewidują wzrost wydatków inwestycyjnych w skali nieco wyższej od prognozowanej odpowiednio w listopadzie. Największego wzrostu wydatków inwestycyjnych spodziewają się przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 250 osób i więcej, a w układzie branżowym – jednostki sprzedające meble, rtv i agd.

Transport

Sprzedaż usług¹² w jednostkach transportu ogółem (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w cenach stałych w okresie styczeń–listopad br. wzrosła o 12,5% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Spośród grup o znaczącym udziale w transporcie ogółem wysoki wzrost sprzedaży wystąpił m.in. w transporcie samochodowym (o 15,3%) oraz w działalności związanej z turystyką (o 39,6%), przy wzroście o 4,8% w transporcie kolejowym.

Sprzedaż usług transportowych ogółem zrealizowana w listopadzie br. była o 10,6% wyższa niż przed rokiem.

Przewozy ładunków ogółem w okresie styczeń–listopad br. wyniosły 312,9 mln ton, tj. o 6,1% więcej niż przed rokiem. Wzrost przewozów obserwowano we wszystkich rodzajach transportu, z wyjątkiem żeglugi śródlądowej. W listopadzie br. przewieziono 30,2 mln ton ładunków, tj. o 3,8% więcej niż przed rokiem. W porównaniu z październikiem br. średniodobowe przewozy ładunków spadły o 1,7%.

Transportem kolejowym przewieziono w okresie jedenastu miesięcy br. 143,4 mln ton ładunków, tj. o 4,5% więcej niż przed rokiem, natomiast w listopadzie br. odnotowano spadek przewozów o 1,0% w skali roku, do poziomu 14,0 mln ton. W porównaniu z październikiem br. średniodobowe przewozy ładunków były mniejsze o 3,0%.

Od początku roku **transportem samochodowym zarobkowym** przewieziono 104,2 mln ton ładunków, tj. o 11,1% więcej niż przed rokiem, natomiast w listopadzie br. – 10,2 mln ton (w skali roku wzrost o 11,7%). W porównaniu z październikiem br. średniodobowe przewozy ładunków spadły o 1,1%. Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się w porównaniu z listopadem ub. roku o 15,5%.

Transportem rurociągowym w okresie styczeń–listopad br. przetłoczono 51,5 mln ton ropy i produktów naftowych, tj. o 2,2% więcej niż przed rokiem, a w listopadzie br. – 4,6 mln ton (o 2,6% więcej niż w ub. roku).

Przewozy ładunków **żegluga śródlądowa** w okresie styczeń–listopad br. wyniosły 4,9 mln ton, tj. o 9,3% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. W listopadzie br. przewieziono 0,6 mln ton ładunków, tj. o 2,7% więcej niż przed rokiem.

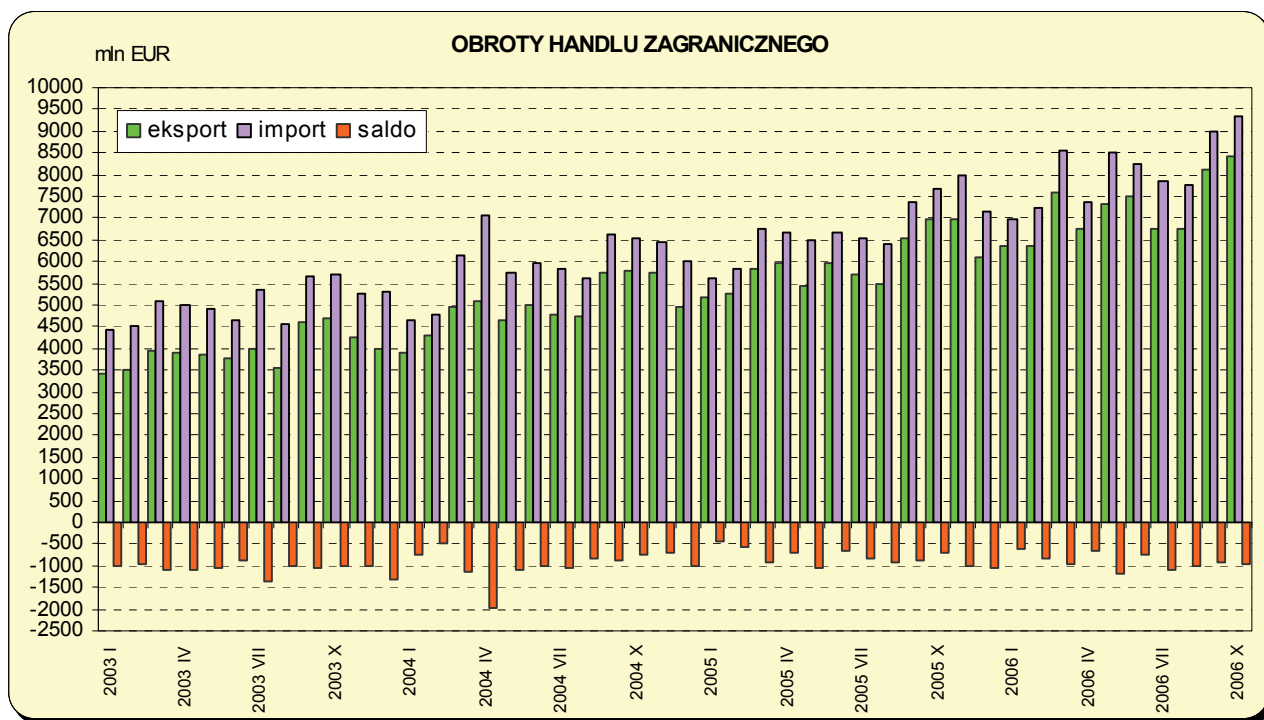
Od początku roku **żegluga morską** przewieziono 9,0 mln ton ładunków, czyli o 9,5% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku, a w listopadzie br. - 0,9 mln ton (o 7,6% więcej niż przed rokiem).

W portach morskich przeładowano w okresie styczeń–listopad br. 55,7 mln ton ładunków, tj. o 3,5% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrosły przeładunki większości grup, najbardziej ropy i drobnicy. Wzrost przeładunków odnotowano w portach: Gdynia (o 19,7%) i Szczecin (o 3,5%), natomiast spadek – w portach: Gdańsk (o 0,7%), Świnoujście (o 1,9%), Police (o 7,7%) i Kołobrzeg (o 2,5%). W listopadzie br. przeładowano w portach morskich 5,2 mln ton ładunków, tj. o 1,0% mniej niż przed rokiem.

¹² Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, bagażu, poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu, a także wpływy z działalności biur podróży, pilotów wycieczek, przewodników turystycznych.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń–październik br. obserwowano stabilizację wysokiego tempa wzrostu obrotów towarowych. Mimo, że eksport ogółem wzrastał nieco szybciej niż import, ujemne saldo obrotów towarowych ogółem pogorszyło się w porównaniu z sytuacją sprzed roku, przy czym saldo z krajami rozwiniętymi (w tym z krajami UE) było dodatnie i znacznie wyższe niż przed rokiem, natomiast pogorszeniu uległo ujemne saldo wymiany z krajami rozwijającymi się i krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Wskaźnik terms of trade kształtował się niekorzystnie, w związku z dynamiką cen w imporcie z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. W imporcie ogółem zmniejszył się udział importu towarów z przeznaczeniem na dobra inwestycyjne i na cele konsumpcyjne, a wzrósł – z przeznaczeniem na zużycie pośrednie.

Eksport liczony w złotych w **cenach bieżących** był wyższy niż przed rokiem o 18,7% i wyniósł 281962,1 mln zł, a import zwiększył się o 17,9% do 317076,1 mln zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 35114,0 mln zł (przed rokiem minus 31358,0 mln zł). Obroty liczone w euro wzrosły po stronie eksportu o 23,2%, do 71910,9 mln EUR, a po stronie importu – o 22,4% do 80857,1 mln EUR. Ujemne saldo wyniosło 8946,2 mln EUR (przed rokiem minus 7692,4 mln EUR). Eksport w dolarach USA wyniósł 89264,7 mln USD i był wyższy

o 20,8% niż przed rokiem, a import – 100351,1 mln USD, tj. o 20,0% wyższy. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 11086,4 mln USD (przed rokiem minus 9726,5 mln USD).

Eksport w **cenach stałych** w okresie styczeń–wrzesień br. był o 17,0% wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku, a import – o 14,2%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zwiększył się o 18,0%, a z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – o 25,8%. Wolumen towarów sprowadzanych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej wzrósł o 13,5%, a z krajów UE – o 10,5%.

Ceny transakcyjne (liczone w złotych) towarów eksportowanych były wyższe o 1,1% w porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku, a towarów importowanych – o 2,6%. **Wskaźnik terms of trade** ogółem wyniósł 98,5, w tym w wymianie z krajami UE – 100,0, a w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – 83,4. Niekorzystne warunki wymiany handlowej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej były przede wszystkim rezultatem wzrostu cen importowanych paliw.

Obroty handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–X 2006						2005	
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I–X 2005=100			I–X	
				w zł	w EUR	w USD	struktura w %	
EKSPORT	281962,1	71910,9	89264,7	118,7	123,2	120,8	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	234900,6	59919,4	74307,0	118,1	122,6	120,0	83,3	83,7
w tym Unia Europejska	218290,5	55682,7	69029,1	119,1	123,7	121,1	77,4	77,1
w tym strefa euro ...	149143,7	38049,6	47160,2	115,5	119,9	117,3	52,9	54,4
Kraje rozwijające się	17189,2	4385,0	5461,8	113,6	118,1	116,4	6,1	6,4
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	29872,3	7606,5	9495,9	127,2	131,9	130,5	10,6	9,9
IMPORT	317076,1	80857,1	100351,1	117,9	122,4	120,0	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	222130,4	56648,4	70257,4	111,8	116,1	113,7	70,1	73,9
w tym Unia Europejska	199030,0	50754,2	62935,9	112,1	116,5	114,0	62,8	66,0
w tym strefa euro ...	151583,5	38655,9	47930,3	111,6	115,9	113,5	47,8	50,5
Kraje rozwijające się	54225,9	13831,2	17200,5	135,8	140,9	138,6	17,1	14,8
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	40719,8	10377,5	12893,2	134,3	139,2	137,0	12,8	11,3
SALDO	-35114,0	-8946,2	-11086,4	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	12770,2	3271,0	4049,6	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	19260,5	4928,5	6093,2	x	x	x	x	x
w tym strefa euro ...	-2439,8	-606,3	-770,1	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-37036,7	-9446,2	-11738,7	x	x	x	x	x
Kraje Europy Środkowo- Wschodniej	-10847,5	-2771,0	-3397,3	x	x	x	x	x

W strukturze geograficznej obrotów handlowych w okresie styczeń–październik br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, wzrósł udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej, a zmniejszył się – krajów rozwiniętych (mimo wzrostu udziału krajów UE w eksporcie), natomiast udział krajów rozwijających się w eksporcie obniżył się, a w imporcie – wzrósł. Odnotowano wzrost eksportu do krajów **Unii Europejskiej** o 19,1% do 218290,5 mln zł, natomiast import zwiększył się o 12,1% do 199030,0 mln zł. Dodatkowo saldo poprawiło się z 5740,5 mln zł do 19260,5 mln zł. Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 55682,7 mln EUR, a w imporcie – 50754,2 mln EUR i były większe niż w okresie styczeń–październik ub. roku odpowiednio o 23,7% i o 16,5%. Dodatkowo saldo wyniosło 4928,5 mln EUR, wobec dodatniego salda 1428,3 mln EUR przed rokiem. Eksport do krajów Unii Europejskiej w okresie styczeń–październik br. stanowił 77,4% wartości eksportu ogółem, a import z tych krajów – 62,8% wartości importu ogółem (wobec odpowiednio 77,1% i 66,0% przed rokiem).

Wartość obrotów z **Niemcami** – naszym głównym partnerem handlowym, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, w eksporcie wzrosła o 14,0% do poziomu 77054,6 mln zł (19655,4 mln EUR), a w imporcie – o 12,8% do 75520,4 mln zł (19254,9 mln EUR). Wymiana zamknęła się dodatnim saldem 1534,2 mln zł (400,5 mln EUR), wobec dodatniego salda 637,3 mln zł (163,3 mln EUR) przed rokiem. Udział Niemiec w eksporcie ogółem obniżył się z 28,4% przed rokiem do 27,3%, a w imporcie – z 24,9% do 23,8%.

W wymianie z Niemcami wg sekcji SITC zwiększył się eksport m.in. chemikaliów i produktów pokrewnych – o 36,4%, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca – o 23,1%, surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw – o 23,0%, maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego – o 16,1% oraz żywności i zwierząt żywych – o 9,5%, natomiast zmniejszył się eksport paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych – o 18,6%. Odnotowano wzrost importu m.in. paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych – o 31,9%, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca – o 17,5%, żywności i zwierząt żywych – o 16,3%, chemikaliów i produktów pokrewnych – o 11,2%, różnych wyrobów przemysłowych – o 9,8% oraz maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego – o 8,1%.

Wśród naszych partnerów handlowych kolejne pozycje zajmowały: w eksporcie – Włochy (6,4%), Francja (6,3%), W. Brytania (5,6%), Republika Czeska (5,4%), Rosja (4,2%), Niemcy (3,9%), Ukraina (3,5%), Szwecja (3,1%), Węgry (3,0%), a w imporcie – Rosja (10,1%), Włochy (6,7%), Chiny (6,0%), Francja (5,6%), Republika Czeska (3,4%), Niemcy (3,1%), W. Brytania (2,9%), Belgia (2,5%) oraz Republika Korei (2,3%).

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej** w okresie styczeń–październik br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, wzrosły w eksporcie o 27,2% do poziomu 29872,3 mln zł (7606,5 mln EUR), a w imporcie – o 34,3% do 40719,8 mln zł (10377,5 mln EUR). Wymiana zamknęła się ujemnym saldem 10847,5 mln zł (minus 2771,0 mln EUR), wobec ujemnego salda 6843,9 mln zł (minus 1685,9 mln EUR) przed rokiem. Eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej stanowił 10,6% eksportu ogółem, a import – 12,8% importu ogółem (wobec odpowiednio 9,9% i 11,3% przed rokiem).

Po dziesięciu miesiącach br. **Rosja** zajmowała (podobnie jak przed rokiem) 6 miejsce wśród odbiorców polskich towarów oraz 2 miejsce wśród dostawców towarów na nasz rynek. Eksport do Rosji zwiększył się o 13,4% i wyniósł 11908,8 mln zł (3033,8 mln EUR), a import z Rosji wzrósł o 38,1% do poziomu 31888,1 mln zł (8128,7 mln EUR). Ujemne saldo obrotów wyniosło 19979,3 mln zł (minus 5094,9 mln EUR), wobec minus 12592,2 mln zł (minus 3098,2 mln EUR) przed rokiem. Udział Rosji w eksporcie ogółem obniżył się z 4,4% w okresie styczeń–październik ub. roku do 4,2%, a w imporcie wzrósł z 8,6% do 10,1%.

W obrotach z **Rosją** wg sekcji SITC zwiększył się eksport m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego – o 26,3%, różnych wyrobów przemysłowych – o 21,6%, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca – o 17,4% oraz chemikaliów i produktów pokrewnych – o 16,0%, natomiast obniżył się m.in. eksport żywności i zwierząt żywych – o 16,8%. Odnotowano wzrost importu paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych – o 20,5%, surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw – o 12,9%, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca - o 10,5% oraz chemikaliów i produktów pokrewnych – o 7,3%.

W obrotach towarowych ogółem według sekcji **SITC**, w porównaniu z okresem styczeń–październik ub. roku, odnotowano wzrost wymiany we wszystkich sekcjach zarówno w eksporcie, jak i w imporcie. W strukturze obrotów, w eksporcie wzrósł udział m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca oraz chemikaliów i produktów pokrewnych, a najbardziej zmniejszył się – różnych wyrobów przemysłowych oraz paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych. W imporcie obniżył się udział m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, chemikaliów i produktów pokrewnych, paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych oraz różnych wyrobów przemysłowych.

Dynamika i struktura obrotów wg sekcji SITC (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2006		I-X 2005	
	w mln zł	I-X 2005=100	struktura w %	
EKSPORT	281962,1	118,7	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	23661,3	114,4	8,4	8,7
Napoje i tytoń	2019,2	137,9	0,7	0,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	6396,2	119,3	2,3	2,3
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	13386,8	108,6	4,7	5,2
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	512,3	161,1	0,2	0,1
Chemikalia i produkty pokrewne	20081,5	124,7	7,1	6,8
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	65558,0	121,6	23,3	22,7
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	112392,8	121,4	39,9	39,0
Różne wyroby przemysłowe	37799,2	109,0	13,4	14,6
IMPORT	317076,1	117,9	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	15746,3	112,8	5,0	5,2
Napoje i tytoń	1524,4	119,8	0,5	0,5
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	9869,8	120,5	3,1	3,0
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	34152,3	113,1	10,8	11,8
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	1121,2	128,1	0,4	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne	44043,2	112,5	13,9	14,6
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	66406,5	118,3	20,9	20,9
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	111983,2	116,3	35,3	35,8
Różne wyroby przemysłowe	25287,4	111,5	8,0	8,4

W porównaniu z okresem styczeń–październik ub. roku eksport **produktów rolno-spożywczych** był wyższy o 15,8% i wyniósł 27344,2 mln zł (6971,6 mln EUR), a import wzrósł o 14,0% i ukształtował się na poziomie 20237,8 mln zł (5165,6 mln EUR). Obroty zamknęły się dodatnim saldem 7106,4 mln zł (1806,0 mln EUR), wobec dodatniego salda 5858,0 mln zł (1436,3 mln EUR) przed rokiem, przy czym ujemne saldo odnotowano tylko w wymianie z krajami rozwijającymi się – minus 3038,5 mln zł (minus 775,4 mln EUR). Udział produktów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem wyniósł 9,7% (wobec 9,9% przed rokiem), a w imporcie ogółem – 6,4% (wobec 9,9% przed rokiem).

Odnotowano wzrost eksportu produktów rolno-spożywczych do krajów rozwiniętych – o 19,3% (w tym do UE – o 20,1%) i do krajów rozwijających się – o 15,0%, natomiast zmniejszył się eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 3,8%. W imporcie z krajami Europy Środkowo-Wschodniej obroty zwiększyły się o 40,7%, z krajami rozwiniętymi – o 13,3% (w tym z UE – o 11,7%), a z krajami rozwijającymi się – o 12,5%.

W strukturze geograficznej eksportu produktów rolno-spożywczych, w porównaniu z okresem styczeń–październik ub. roku, zwiększył się udział krajów rozwiniętych z 78,4% do 80,8%

(w tym krajów UE – z 74,1% do 76,9%), natomiast obniżył się udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej z 13,8% do 11,5% i nieznacznie krajów rozwijających się – z 7,8% do 7,7%. Łącznie na rynki krajów rozwiniętych i krajów Europy Środkowo-Wschodniej skierowano 92,3% eksportu produktów rolno-spożywczych. W imporcie 70,5% stanowiły obroty z krajami rozwiniętymi, w tym 62,8% z UE (przed rokiem odpowiednio 71,0% i 64,0%), 25,4% – z krajami rozwijającymi się (przed rokiem 25,7%) oraz 4,0% – z krajami Europy Środkowo-Wschodniej (przed rokiem 3,3%).

Obroty towarowe produktów rolno-spożywczych (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2006							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I-X 2005=100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I-X 2005=100	struktura w %
			w zł				w zł	
Produkty rolno-spożywcze	27344,2	6971,6	115,8	100,0	20237,8	5165,6	114,0	100,0
Przetwory spożywcze	12041,0	3071,3	124,5	44,0	8536,5	2177,8	114,5	42,2
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	9921,1	2529,3	112,6	36,3	4464,1	1139,5	114,3	22,0
Produkty pochodzenia roślinnego	4836,0	1231,5	100,1	17,7	6123,5	1564,1	110,8	30,3
Oleje i tłuszcze	546,1	139,5	182,6	2,0	1113,7	284,2	128,0	5,5

W okresie styczeń–październik br. sprowadzono z zagranicy 668,0 tys. ton zbóż (o 59,0% więcej niż przed rokiem) o wartości 490,6 mln zł (125,4 mln EUR). Importowano przede wszystkim pszenicę i mieszanekę żyta z pszenicą (416,1 tys. ton), ryż (86,9 tys. ton), kukurydzę (71,8 tys. ton), jęczmień (70,5 tys. ton) i żyto (11,9 tys. ton). Dostawy zbóż pochodziły głównie z Republiki Czeskiej, Niemiec, Słowacji, Węgier, Danii, Włoch, Grecji i Kanady. Wyeksportowano 816,5 tys. ton zbóż o wartości 391,0 mln zł (99,6 mln EUR).

Wartość **obrotu uszlachetniającego** w okresie styczeń–październik br. stanowiła 8,6% eksportu i 5,8% importu ogółem, wobec odpowiednio 10,2% i 6,8% przed rokiem.

W strukturze **rozdysponowania importu wg głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, obniżył się udział importu towarów z przeznaczeniem na **dobra inwestycyjne** (z 17,3% do 15,9%) oraz nieznacznie (o 0,4 pkt do 18,3%) – na **cele konsumpcyjne**, natomiast wzrósł udział importu towarów z przeznaczeniem na **zużycie pośrednie** z 64,0% do 65,8%. Odnotowano wzrost importu towarów we wszystkich kategoriach ekonomicznych, w tym z przeznaczeniem na dobra inwestycyjne – o 8,7%, na cele konsumpcyjne – o 15,4% i z przeznaczeniem na zużycie pośrednie – o 21,1%. Najwyższy udział w imporcie na zużycie pośrednie miały w okresie styczeń–październik br. towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone (głównie żelazo i stal, papier i tektura, chemikalia organiczne) – 50,3%, części i akcesoria do dóbr inwestycyjnych (głównie części i akcesoria do urządzeń i aparatury telekomunikacyjnej oraz do zapisu i odtwarzania dźwięku, urządzenia elektryczne do zabezpieczania obwodów elektrycznych oraz lampy elektronowe i układy scalone) – 14,9%

oraz paliwa i smary nieprzetworzone (głównie oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe) – 14,5%. W imporcie dóbr inwestycyjnych najwyższy udział stanowiły maszyny do automatycznego przetwarzania danych i urządzenia do tych maszyn (12,0%), urządzenia nadawcze dla radiotelefonii, radiotelegrafii, radiofonii lub telewizji (7,9%) oraz maszyny i urządzenia mechaniczne wyspecjalizowane do poszczególnych zastosowań przemysłowych (7,4%). W imporcie towarów konsumpcyjnych największy udział miały towary konsumpcyjne nietrwałego użytku (głównie leki, preparaty perfumeryjne, kosmetyczne i toaletowe) – 29,5%, towary konsumpcyjne półtrwałego użytku (głównie artykuły z tworzyw sztucznych i obuwie) – 19,0% oraz samochody osobowe – 17,7%.

Rachunek bieżący bilansu płatniczego na bazie transakcji

Rachunek bieżący bilansu płatniczego¹³ w październiku br. zamknął się ujemnym saldem w wysokości 482 mln EUR, które w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku pogłębiło się o 125 mln EUR (przed rokiem wyniosło minus 357 mln EUR). Na zwiększenie deficytu wpłynęło pogorszenie salda obrotów towarowych (o 278 mln EUR) oraz salda dochodów (o 88 mln EUR). Poprawiło się natomiast saldo transferów bieżących (o 166 mln EUR) i saldo usług (o 75 mln EUR).

Eksport towarów wzrósł o 24,0% (do 9260 mln EUR), a import – o 27,8% i wyniósł 9529 mln EUR. Saldo obrotów towarowych wyniosło minus 269 mln EUR (wobec 9 mln EUR w październiku ub. roku).

Saldo dochodów wyniosło minus 931 mln EUR (przed rokiem minus 843 mln EUR). Przychody z tytułu dochodów zwiększyły się o 39,6% (do 215 mln EUR), natomiast rozchody – o 14,9% (do 1146 mln EUR).

Przychody z transferów bieżących ukształtowały się na poziomie 667 mln EUR (o 1,5% wyższym niż w październiku ub. roku), a rozchody z tytułu transferów bieżących zmniejszyły się o 35,1% (do 289 mln EUR). W rezultacie, saldo transferów bieżących poprawiło się z 212 mln EUR do 378 mln EUR.

Saldo usług zwiększyło się z 265 mln EUR do 340 mln EUR. Przychody z tytułu usług wzrosły o 23,6% (do 1544 mln EUR), a rozchody – o 22,4% (do 1204 mln EUR).

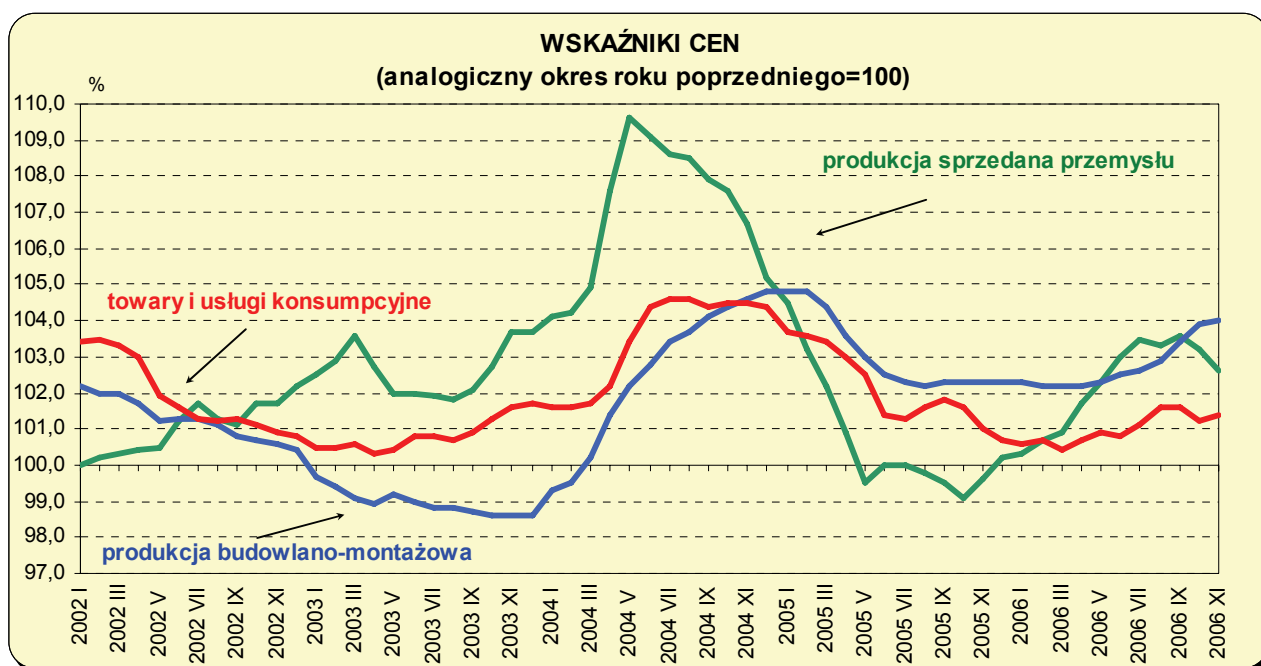
¹³ Stanowi komponent bilansu płatniczego, który jest statystycznym zestawieniem obrotów z zagranicą, prezentującym w usystematyzowany sposób transakcje gospodarcze zrealizowane przez Polskę z resztą świata (tzn. między rezydentami i nierezydentami). Bilans płatniczy oprócz rachunku bieżącego, uwzględnia także rachunek kapitałowy i finansowy, saldo błędów i opuszczeń oraz oficjalne aktywa rezerwowe.

Znaczna część obrotów bilansu płatniczego pochodzi z zamkniętego systemu zbierania danych o transakcjach rozliczanych przez polski system bankowy. Banki przesyłają do NBP informacje zarówno o transakcjach swoich, jak i wykonywanych w imieniu klientów banków. Dane pochodzące z banków są uzupełniane informacjami pochodzącymi bezpośrednio z przedsiębiorstw, z badań statystyki publicznej oraz Instytutu Turystyki.

Opracowano na podstawie materiałów NBP: „Bilans Płatniczy”.

Ceny

Wzrost cen konsumpcyjnych w okresie styczeń–listopad br. w stosunku do analogicznego okresu ub. roku był niższy od notowanego odpowiednio przed rokiem, przy czym w drugim półroczu br. dynamika cen była wyższa niż w pierwszym (głównie na skutek szybszego tempa wzrostu cen żywności, jak również utrzymującej się od początku roku wysokiej dynamiki cen związanych z mieszkaniem). W listopadzie ceny konsumpcyjne utrzymały się na poziomie notowanym w październiku, a w skali roku ich wzrost był nieco większy niż w październiku. W przemyśle wzrost cen w okresie jedenastu miesięcy br. w skali roku był wyższy niż przed rokiem, przy czym w ostatnich dwóch miesiącach we wszystkich sekcjach nastąpiło zwolnienie dynamiki cen w stosunku do notowanej odpowiednio w III kwartale br. Również wzrost cen w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych w listopadzie był wolniejszy niż w poprzednich miesiącach i, mimo przyspieszenia w drugim półroczu br. wzrostu cen mierzonego w ujęciu rocznym, w okresie jedenastu miesięcy – wolniejszy niż odpowiednio przed rokiem.

Według wstępnych danych, w okresie styczeń–listopad br. **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** podniesiono o 3,3%, przy czym istotny miesięczny wzrost cen notowano do lipca br. W stosunku do grudnia ub. roku znacząco wzrosły ceny w górnictwie (o 14,6%, wobec wzrostu o 9,2% przed rokiem), przy czym podniesiono zwłaszcza ceny w górnictwie rud metali (o 40,7%). W sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę wzrost cen był wyższy niż przed rokiem (5,4%, wobec 5,1%). W przetwórstwie przemysłowym w okresie jedenastu miesięcy br. ceny podniesiono o 2,1% (wobec spadku o 0,4% odpowiednio w ub. roku). Najbardziej wzrosły ceny w produkcji metali (o 22,3%). Podnieśli także ceny producenci m.in. wyrobów chemicznych (o 3,7%), wyrobów z metali (o 3,0%), wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych (o 2,8%),

artykułów spożywczych i napojów (o 2,1%) oraz koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 0,4%). Obniżono natomiast m.in. ceny produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 2,9%).

Szacuje się, że w okresie styczeń–listopad br. wzrost **cen produkcji budowlano-montażowej** był wyższy niż odpowiednio przed rokiem (3,8%, wobec 2,1%).

W listopadzie br. ceny produkcji sprzedanej przemysłu były o 0,5% niższe niż w poprzednim miesiącu (w tym w górnictwie – o 3,1%), a w produkcji budowlano-montażowej – wyższe o 0,2%.

Wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu w listopadzie w skali roku był mniejszy od notowanego w poprzednich pięciu miesiącach (wyniósł 2,6%), natomiast w produkcji budowlano-montażowej zanotowano dalsze przyspieszenie dynamiki cen (wzrost o 4,0%).

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

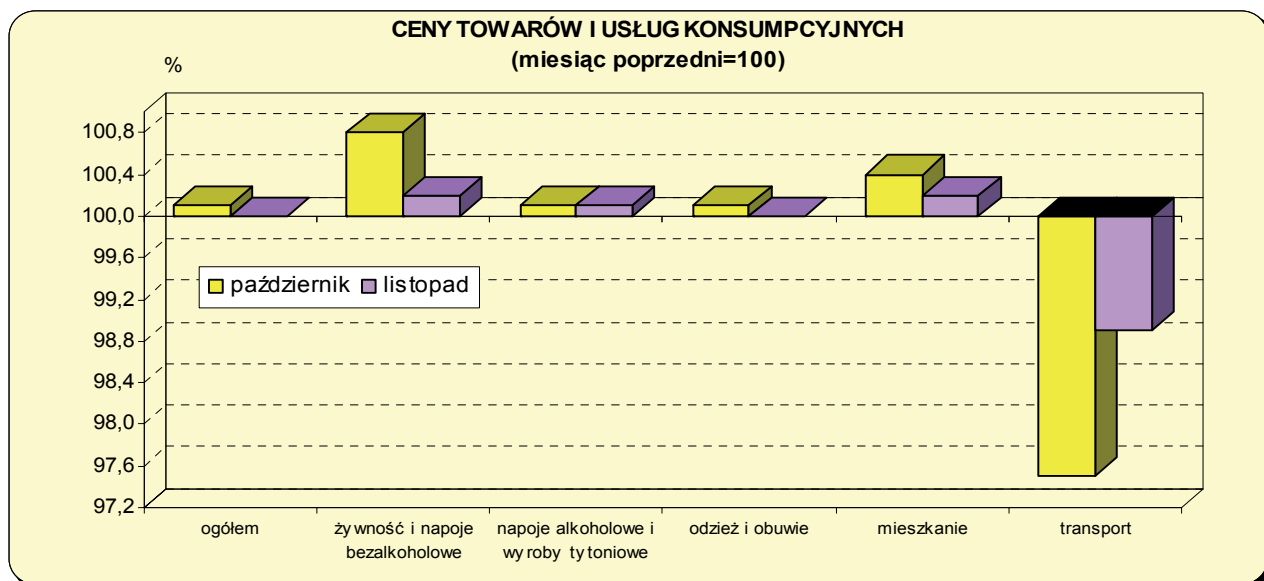
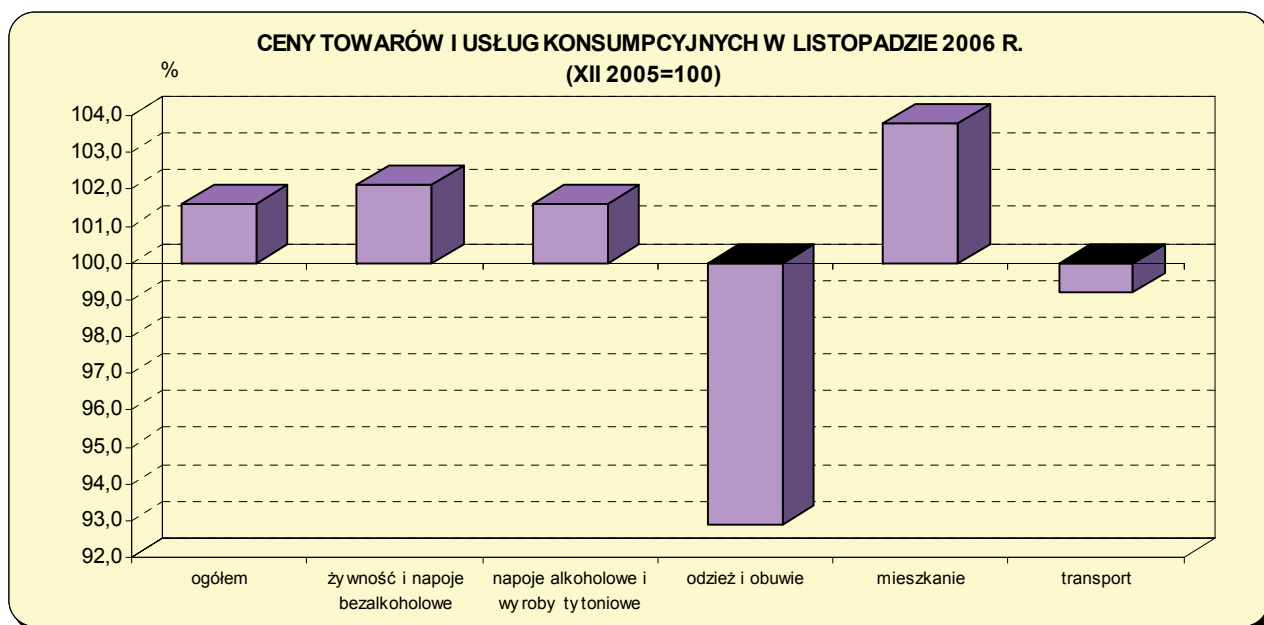
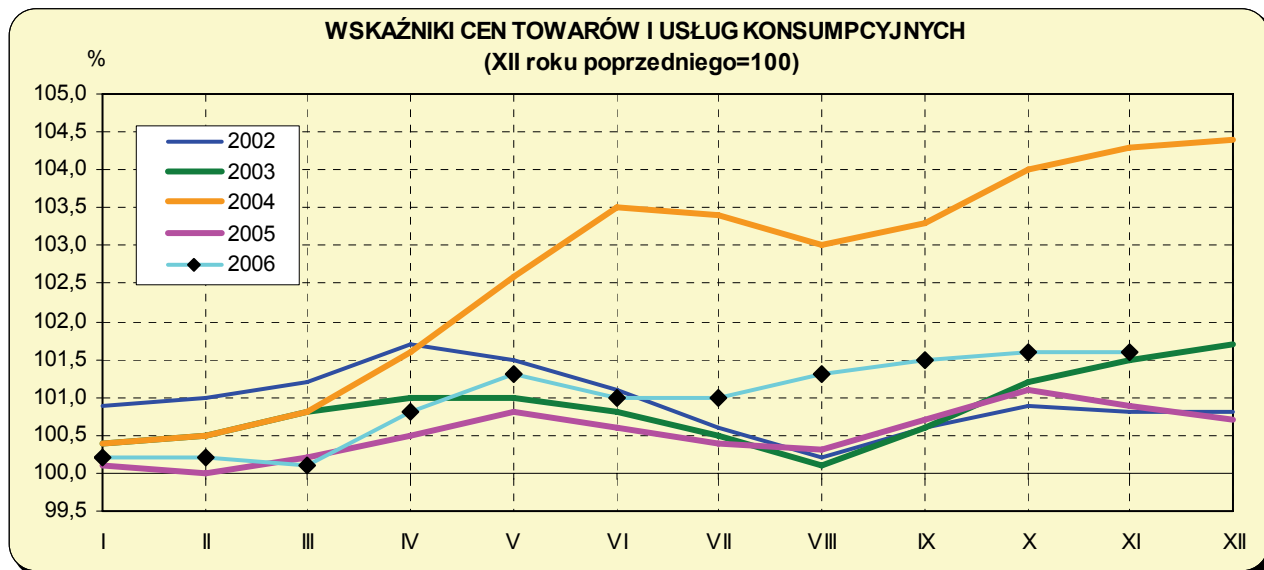
Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu				Ceny produkcji budowlano- montażowej
	ogółem	górnictwo	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	
2005	Grudzień roku poprzedniego=100				
XI	100,9	109,2	99,6	105,1	102,1
2006	Miesiąc poprzedni=100				
XI	103,3	114,6	102,1	105,4	103,8
2005	Miesiąc poprzedni=100				
I	100,1	104,4	99,4	102,1	100,2
II	99,5	99,4	99,4	100,1	100,1
III	100,5	100,2	100,6	100,2	100,2
IV	100,7	100,7	100,8	100,1	100,3
V	99,8	100,1	99,8	100,1	100,2
VI	100,3	101,9	100,1	100,6	100,2
VII	100,2	100,1	100,1	100,7	100,3
VIII	100,1	98,6	100,2	100,0	100,2
IX	99,7	99,4	99,7	100,0	100,2
X	99,9	101,4	99,7	100,8	100,1
XI	100,1	102,7	99,9	100,0	100,1
XII	99,3	100,0	99,2	100,0	100,1
2006	Miesiąc poprzedni=100				
I	100,2	100,4	99,5	103,3	100,1
II	99,9	101,6	99,8	100,0	100,1
III	100,7	101,9	100,8	100,1	100,2
IV	101,5	107,2	101,1	101,7	100,3
V	100,4	104,2	100,2	100,0	100,3
VI	100,9	98,8	101,1	100,1	100,4
VII	100,7	103,5	100,6	100,0	100,4
VIII	99,9	99,3	99,9	100,0	100,5
IX	100,0	100,8	99,9	100,0	100,7
X	99,5	99,4	99,5	100,0	100,6
XI	99,5	96,9	99,7	100,0	100,2

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu				Ceny produkcji budowlano- montażowej
	ogółem	górnictwo	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	
2005	Analogiczny okres roku poprzedniego=100				
I	104,5	114,4	103,9	102,7	104,8
II	103,2	109,5	102,6	102,8	104,8
III	102,2	106,4	101,6	102,9	104,4
IV	100,9	101,3	100,4	103,0	103,6
V	99,5	102,9	98,6	102,9	103,0
VI	100,0	107,1	98,9	103,5	102,5
VII	100,0	104,9	98,9	104,2	102,3
VIII	99,8	102,3	98,9	104,2	102,2
IX	99,5	101,7	98,6	104,2	102,3
X	99,1	103,2	97,9	105,0	102,3
XI	99,6	106,1	98,3	105,0	102,3
XII	100,2	109,2	98,8	105,1	102,3
2006					
I	100,3	105,0	99,0	106,3	102,3
II	100,7	107,3	99,4	106,2	102,2
III	100,9	109,2	99,5	106,0	102,2
IV	101,7	116,3	99,8	107,7	102,2
V	102,3	121,1	100,2	107,6	102,3
VI	103,0	117,4	101,3	107,1	102,5
VII	103,5	121,4	101,7	106,3	102,6
VIII	103,3	122,2	101,5	106,3	102,9
IX	103,6	124,0	101,7	106,2	103,4
X	103,2	121,5	101,5	105,4	103,9
XI	102,6	114,6	101,3	105,4	104,0
I–XI	102,3	116,4	100,6	106,4	102,8
2005					
I–XI	100,7	105,3	99,8	103,7	103,1

W okresie styczeń–listopad br. wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** wyniósł 1,6% i był większy niż odpowiednio przed rokiem (0,9%). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen w okresie jedenastu miesięcy br. miały podwyżki cen towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz żywności i napojów bezalkoholowych, które podniosły wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem odpowiednio o 0,96 pkt i o 0,57 pkt. Spadek cen odzieży i obuwia obniżył ten wskaźnik o 0,35 pkt.

W listopadzie br. ceny konsumpcyjne były wyższe niż przed rokiem o 1,4% (wobec wzrostu odpowiednio o 1,2% w październiku br.).

Wzrost cen w okresie jedenastu miesięcy br. w stosunku do analogicznego okresu ub. roku wyniósł 1,0% (wobec odpowiednio 2,2% w ub. roku). Znacznie mniej niż przed rokiem wzrosły ceny związane z transportem (0,9%), a także w zakresie edukacji (1,5%), zdrowia (1,3%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (0,5%). Obniżyły się m.in. ceny odzieży i obuwia (o 6,9%). Najbardziej podniesiono ceny w zakresie mieszkania (o 3,8%) oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 1,7%).

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszkanie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja
2005	Grudzień roku poprzedniego=100									
XI	100,9	98,7	102,8	93,9	102,8	102,7	105,0	99,5	99,8	101,7
2006										
XI	101,6	102,1	101,6	92,9	103,8	101,0	99,2	101,6	101,7	101,0
2005	Miesiąc poprzedni=100									
I	100,1	99,8	100,1	98,2	101,0	101,3	98,4	100,0	100,4	100,1
II	99,9	99,7	100,1	98,5	100,1	100,1	100,6	100,0	100,0	100,0
III	100,1	100,2	100,3	99,4	100,1	100,1	100,3	100,3	100,2	100,1
IV	100,4	100,5	100,5	99,9	100,0	100,2	102,0	100,0	100,3	100,1
V	100,3	100,9	100,6	100,0	100,1	100,1	100,2	100,0	100,0	100,0
VI	99,8	98,8	100,5	99,9	100,1	100,2	100,4	99,9	100,0	100,0
VII	99,8	98,3	100,3	99,4	100,4	100,2	101,6	100,0	100,4	100,0
VIII	99,9	99,4	100,2	98,8	100,1	100,1	101,2	100,0	100,0	100,0
IX	100,4	100,6	100,2	99,6	100,2	100,1	101,7	100,1	99,6	100,5
X	100,4	100,9	100,1	100,3	100,5	100,1	99,8	100,0	99,7	100,8
XI	99,8	99,7	100,0	100,0	100,2	100,2	98,7	99,4	99,3	100,1
XII	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	100,1	97,5	99,9	100,1	100,0
2006										
I	100,2	100,3	100,1	98,1	101,3	100,2	98,3	100,0	99,8	100,2
II	100,0	100,3	99,9	98,0	100,1	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0
III	99,9	99,8	99,9	99,3	100,0	100,1	99,9	100,0	99,9	100,0
IV	100,7	100,7	100,0	99,9	101,1	100,1	102,4	100,0	99,8	100,0
V	100,5	101,3	100,2	99,9	100,0	100,1	101,5	100,0	99,7	100,0
VI	99,7	98,9	100,3	99,8	100,0	100,1	99,9	100,0	100,0	100,1
VII	100,0	98,5	100,3	99,2	100,1	99,7	101,0	101,9	103,4	100,0
VIII	100,3	100,7	100,4	98,5	100,2	100,1	101,2	100,1	100,2	100,0
IX	100,2	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	98,9	100,0	99,5	100,3
X	100,1	100,8	100,1	100,1	100,4	100,2	97,5	99,9	99,6	100,3
XI	100,0	100,2	100,1	100,0	100,2	100,1	98,9	99,7	99,6	100,1
2005	Analogiczny okres roku poprzedniego=100									
I	103,7	106,7	102,2	95,4	104,6	102,7	105,4	99,5	100,2	103,9
II	103,6	105,9	102,2	95,4	104,5	102,7	105,4	99,5	100,6	103,8
III	103,4	105,3	102,5	95,3	104,4	102,5	104,7	100,0	101,1	103,8
IV	103,0	103,7	102,5	95,1	104,3	102,5	105,8	100,0	101,4	103,8
V	102,5	104,3	102,6	94,7	102,7	102,5	103,0	100,1	101,1	103,7
VI	101,4	100,4	103,0	94,6	102,6	102,4	103,6	100,0	100,6	103,7
VII	101,3	99,2	102,9	94,6	102,7	102,5	105,6	100,0	100,5	103,7
VIII	101,6	100,5	102,8	94,2	102,7	102,5	106,3	100,0	100,4	103,7
IX	101,8	101,0	102,8	93,9	102,6	102,5	107,2	100,1	100,6	103,5
X	101,6	100,8	102,8	93,9	102,8	102,6	105,6	100,1	100,5	101,7
XI	101,0	99,5	102,8	93,8	102,8	102,8	103,9	99,5	100,0	101,7
XII	100,7	98,7	102,8	93,8	102,8	102,8	102,3	99,4	99,9	101,6

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszkanie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja
2006	Analogiczny okres roku poprzedniego=100 (dok.)									
I	100,6	99,1	102,7	93,6	103,2	101,6	102,3	98,7	98,6	101,7
II	100,7	99,8	102,5	93,2	103,2	101,7	101,6	98,7	98,7	101,7
III	100,4	99,3	102,1	93,1	103,2	101,6	101,3	97,9	97,9	101,7
IV	100,7	99,4	101,6	93,2	104,3	101,5	101,8	98,0	97,5	101,6
V	100,9	99,8	101,3	93,1	104,3	101,5	103,1	97,9	97,2	101,6
VI	100,8	99,5	101,2	93,1	104,3	101,5	102,7	98,3	97,4	101,7
VII	101,1	100,2	101,2	93,0	103,9	101,0	102,1	100,2	100,2	101,6
VIII	101,6	101,8	101,4	92,8	104,0	101,1	102,2	100,3	100,5	101,7
IX	101,6	102,4	101,4	93,0	104,1	101,1	99,4	100,0	100,3	101,5
X	101,2	102,2	101,5	92,8	103,9	101,1	96,8	100,0	100,3	101,0
XI	101,4	102,2	101,5	92,8	103,8	101,0	96,8	101,4	101,7	101,0
I–XI	101,0	100,5	101,7	93,1	103,8	101,3	100,9	99,2	99,1	101,5
2005										
I–XI	102,2	102,4	102,6	94,6	103,3	102,6	105,1	99,9	100,6	103,4

W okresie styczeń–listopad br. ceny **żywności i napojów bezalkoholowych** wzrosły o 2,1%, wobec spadku (o 1,3%) w analogicznym okresie ub. roku. Najbardziej podniesiono ceny mąki (o 12,1%), warzyw (o 9,6%) oraz cukru (o 9,0%). Droższe niż w grudniu ub. roku było także m.in. pieczywo (o 6,4%), ryż (o 5,6%), ryby (o 1,7%) oraz artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” (o 0,6%). Obniżono natomiast ceny m.in. owoców (o 2,7%) oraz olejów i pozostałych tłuszczów (o 0,4%). Nastąpił spadek cen mięsa (o 0,1%), w tym drobiu (o 5,4%), przy wzroście cen mięsa wołowego (o 3,7%) i wieprzowego (o 1,7%). Ceny napojów bezalkoholowych podniesiono w okresie styczeń–listopad br. o 1,8%.

W okresie jedenastu miesięcy br. **napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe** podrożały o 1,6% (wobec 2,8% w analogicznym okresie ub. roku), głównie w wyniku wzrostu cen wyrobów tytoniowych (o 3,4%), przy niewielkich podwyżkach cen napojów alkoholowych (o 0,5%).

Ceny **odzieży i obuwia** obniżyły się od początku roku o 7,1% (wobec spadku o 6,1% przed rokiem), przy czym głębszy spadek cen dotyczył obuwia (10,1%) niż odzieży (5,8%).

W okresie styczeń–listopad br. wzrost cen towarów i usług związanych z **mieszkaniami** wyniósł 3,8% (wobec 2,8% przed rokiem) i spowodowany był głównie podwyżkami cen nośników energii (o 6,2%). Podrożał zwłaszcza gaz (o 15,7%), a także opał (o 5,2%), energia elektryczna (o 4,2%) oraz ciepła (o 2,4%). Opłaty za najem mieszkania podniesiono o 3,8%. Wzrosły także opłaty związane z wywozem nieczystości (śmieci) o 4,0%, usługami kanalizacyjnymi – o 3,3% oraz zaopatrywaniem w wodę – o 2,0%. Ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego były w listopadzie br. o 0,3% wyższe niż w grudniu ub. roku. Ceny usług związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego podrożały o 2,1%, natomiast ceny sprzętu gospodarstwa domowego spadły o 1,5%.

Towary i usługi związane ze **zdrowiem** podrożały o 1,0% (wobec wzrostu o 2,7% w okresie styczeń–listopad ub. roku), w tym usługi ambulatoryjne i medycyny niekonwencjonalnej – o 1,9%, a artykuły farmaceutyczne – o 0,8%.

W okresie jedenastu miesięcy br. w **transporcie** zanotowano spadek cen o 0,8% (wobec wysokiego ich wzrostu przed rokiem – 5,0%), na co największy wpływ miał spadek cen paliw do prywatnych środków transportu (o 2,4%, wobec wzrostu o 12,0% przed rokiem). Obniżono także ceny samochodów osobowych (o 0,8%). Podrożały natomiast usługi transportowe (o 1,7%, w tym pasażerski transport kolejowy – o 2,2%, a transport drogowy – o 1,7%).

W okresie styczeń–listopad br. odnotowano wzrost cen w zakresie **łącznie** (o 1,6%), przy czym znacznie wyższe były opłaty za usługi internetowe (o 52,8%).

W okresie jedenastu miesięcy br. odnotowano wzrost cen w zakresie **rekreacji i kultury** (o 1,7%, wobec spadku o 0,2% odpowiednio przed rokiem). Podrożały m.in. usługi w zakresie rekreacji i kultury (o 10,4%, w tym abonament RTV – o 5,7%). Tańszy niż w grudniu ub. roku był sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 8,6%), a także m.in. gazety i czasopisma (o 13,0%).

Mniejszy niż przed rokiem był w okresie jedenastu miesięcy br. wzrost opłat w zakresie **edukacji** (1,0%, wobec 1,7%). Spośród **innych towarów i usług** wzrosły m.in. ceny w zakresie opieki społecznej (o 2,6%), a spadły – w zakresie usług ubezpieczeniowych (o 1,1%).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie pozostały na poziomie zbliżonym do notowanego w październiku br. Ceny żywności podniesiono o 0,2%, w tym m.in. wzrosły ceny warzyw (o 2,9%), owoców (o 2,2%), pieczywa i produktów zbożowych (o 0,4%), artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (o 0,3%) oraz ryb (o 0,2%). Obniżono m.in. ceny cukru (o 1,6%), mięsa (o 0,9%) oraz olejów i pozostałych tłuszczów (o 0,1%). Ceny napojów bezalkoholowych wzrosły o 0,2%. Wyroby tytoniowe podrożały o 0,2%, a ceny napojów alkoholowych utrzymały się na poziomie zbliżonym do notowanego w poprzednim miesiącu. Ceny w zakresie mieszkania podniesiono o 0,2% (w tym opłaty za najem – o 0,3%). Wzrosły także ceny w zakresie zdrowia i edukacji (po 0,1%). Niższe niż w październiku były ceny w zakresie transportu (o 1,1%, w tym ceny paliw – o 2,5%), rekreacji i kultury (o 0,4%) oraz łącznie (o 0,3%, w tym usług internetowych – o 5,3%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie grudzień 2005 r. – listopad 2006 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy, podobnie jak odpowiednio przed miesiącem, wyniósł 1,1%. Ceny konsumpcyjne według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**¹⁴ wzrosły w tym okresie o 1,3%.

¹⁴ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej przez kraje członkowskie oraz kandydujące do UE. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2006 r. – struktura spożycia z 2004 r. w cenach grudnia 2005 r.). Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W listopadzie br. obserwowano dalszy wzrost przeciętnych realnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym, był on jednak znacznie słabszy niż w analogicznym okresie ub. roku i w poprzednim miesiącu. Wpłynęło to na nieznaczne spowolnienie tempa wzrostu realnych wynagrodzeń w okresie narastającym. Utrzymał się znaczny wzrost siły nabywczej przeciętnych rent i emerytur brutto zarówno z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, jak i rolników indywidualnych.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie jedenastu miesięcy br. wyniosło 2608,01 zł i było o 4,8% większe niż w ub. roku (w analogicznym okresie ub. roku wzrost o 3,3%). Wzrost płac zanotowano w tym okresie we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw, w tym w budownictwie (o 9,2%), przetwórstwie przemysłowym (o 6,0%) oraz obsłudze nieruchomości i firm (o 5,9%). W mniejszym stopniu płace zwiększyły się w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę oraz w handlu i naprawach (po 4,2%), a także w hotelach i restauracjach (3,5%). Wśród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, największy wzrost płac notowano w produkcji wyrobów z metali (6,9%), maszyn i urządzeń oraz produkcji mebli; pozostałej działalności produkcyjnej (po 6,6%), a także produkcji pojazdów samochodowych; przyczep i naczep (5,9%) i produkcji wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych (5,8%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w listopadzie br. ukształtowało się na poziomie 2759,65 zł i w stosunku do analogicznego okresu ub. roku zwiększyło się o 3,1% (wobec wzrostu o 6,9% przed rokiem).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto bez wypłat z zysku w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–listopad br. ukształtowało się na poziomie 2601,36 zł, tj. o 4,8% wyższym niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku wzrost o 3,2%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem					
						bez wypłat z zysku
	XI 2006		I–XI 2006			
	w zł	XI 2005=100	w zł	I–XI	2005=100	w zł
Sektor przedsiębiorstw	2759,65	103,1	2608,01	104,8	104,8	2601,36
w tym:						
Przemysł	2828,06	102,2	2634,98	104,9	104,9	2624,81
górnictwo	5597,73	86,3	4287,00	101,9	102,2	4242,74
przetwórstwo przemysłowe	2528,07	107,5	2414,31	106,0	106,0	2409,35
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	3530,09	98,1	3450,65	104,2	104,0	3416,78
Budownictwo	2758,59	111,4	2534,77	109,2	109,3	2534,07
Handel i naprawy	2484,96	101,5	2429,34	104,2	104,3	2428,44
Hotele i restauracje	1929,41	103,8	1904,56	103,5	103,5	1903,30

Wyszczególnienie	Ogółem					
						bez wypłat z zysku
	XI 2006		I–XI 2006			
	w zł	XI 2005=100	w zł	I–XI	2005=100	w zł
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	3095,99	105,7	2895,31	102,7	102,7	2888,34
Obsługa nieruchomości i firm	2697,86	105,7	2618,18	105,9	105,9	2616,93

W **sektorze publicznym** przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w okresie styczeń–listopad br. ukształtowało się na poziomie 3044,37 zł i było o 3,2% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku, a w listopadzie br. wyniosło 3351,83, tj. o 3,8% mniej niż przed rokiem. W **sektorze prywatnym** przeciętna płaca brutto wyniosła w okresie jedenastu miesięcy br. 2502,54 zł i w ujęciu rocznym zwiększyła się o 5,6%, a w listopadzie ukształtowała się na poziomie 2619,71 zł, tj. o 6,0% wyższym niż przed rokiem. Relacja tego wynagrodzenia do przeciętnej płacy brutto w sektorze publicznym wyniosła w okresie styczeń–listopad br. 82,2% (wobec odpowiednio 80,4% przed rokiem).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie jedenastu miesięcy br. zwiększyło się o 4,0% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (przed rokiem wzrost o 1,2%). W listopadzie br. siła nabywcza przeciętnej płacy brutto wzrosła o 1,9% w ujęciu rocznym (wobec wzrostu o 5,9% w ub. roku).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba emerytów i rencistów		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto			
	XI 2006				I–XI 2006	
	w tys.	XI 2005=100	w zł	XI 2005=100	w zł	I–XI 2005=100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	7591,6	100,8	1282,80	108,7	1259,05	107,6
emerytury	4693,5	111,1	1379,60	105,2	1358,76	104,1
renty z tytułu niezdolności do pracy ...	1557,6	79,1	1033,57	111,1	1018,14	110,0
renty rodzinne	1340,5	100,2	1233,44	108,6	1202,98	107,5
Emerytury i renty rolników indywidualnych	1564,4	96,4	807,51	107,0	801,86	105,8

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w okresie styczeń–listopad br. ukształtowała się na poziomie 1259,05 zł, tj. o 7,6% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 2,7% w ub. roku), a jej siła nabywcza zwiększyła się o 6,1%. W listopadzie br. przeciętna emerytura i renta brutto w systemie pracowniczym wyniosła 1282,80 zł i była o 8,7% większa niż przed rokiem, a jej siła nabywcza wzrosła odpowiednio o 6,7%.

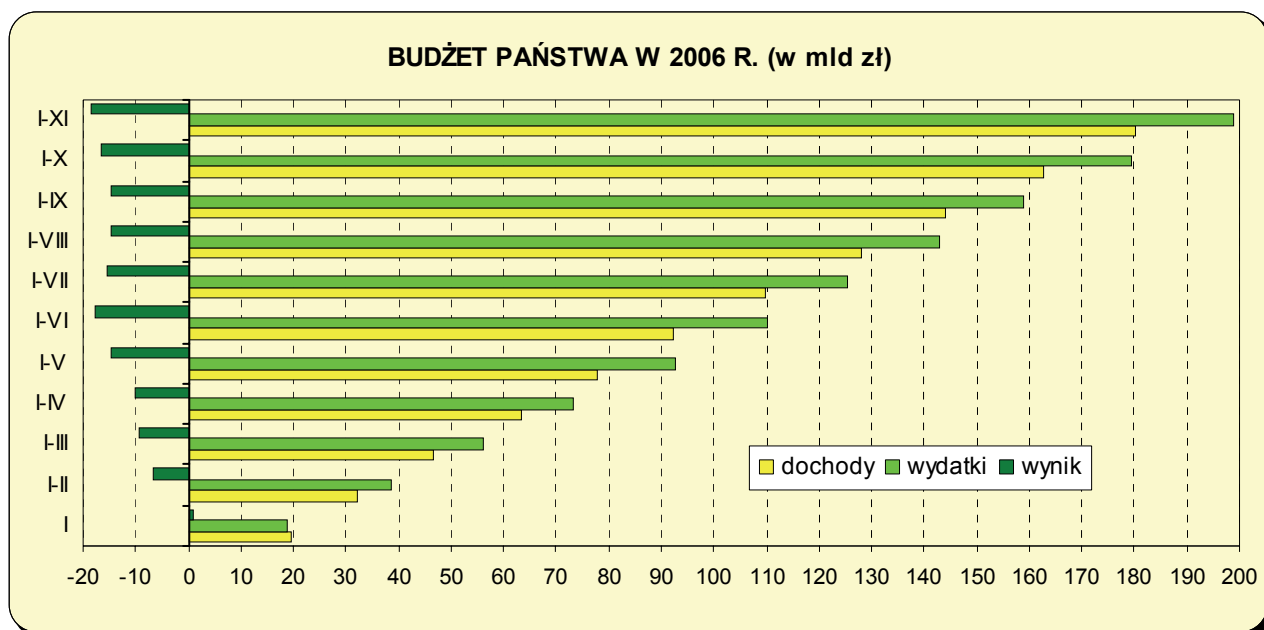
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w okresie jedenastu miesięcy br. wyniosła 801,86 zł i była o 5,8% większa niż przed rokiem. W listopadzie br. ukształtowała się ona na poziomie 807,51 zł, tj. o 7,0% większym niż w ub. roku. Siła nabywcza przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto rolników indywidualnych w okresie styczeń–listopad br. wzrosła w ujęciu rocznym o 4,3%. W listopadzie natomiast była ona wyższa o 5,0% w porównaniu do analogicznego miesiąca ub. roku.

Kwota brutto **zasilków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie jedenastu miesięcy br. 1926,1 mln zł i była o 7,5% mniejsza niż w analogicznym okresie ub. roku. W listopadzie bezrobotnym wypłacono 149,3 mln zł, tj. o 2,2% mniej niż przed miesiącem oraz o 11,9% mniej niż przed rokiem.

Z tytułu zasiłków i świadczeń przedemerytalnych w okresie styczeń–listopad br. wypłacono 4415,5 mln zł, tj. o 11,8% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku, a w listopadzie br. – 372,1 mln zł, tj. o 1,8% mniej niż w poprzednim miesiącu i o 12,5% mniej niż przed rokiem.

Budżet państwa

W okresie styczeń–listopad br. **dochody** budżetu państwa¹⁵ wyniosły 180322,3 mln zł, **wydatki** – 198871,1 mln zł, **deficyt** – 18548,8 mln zł (odpowiednio 92,3%, 88,1%, 60,7% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2006 r.).

¹⁵ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń–listopad 2006 r.”.

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2006 r.	I–XI 2006				I–XI 2005
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	I–XI 2005=100	struktura	
	w mln zł				w %	
Ogółem dochody	195282,0	180322,3	92,3	109,7	100,0	100,0
podatki pośrednie	128096,5	117891,9	92,0	109,9	65,4	65,2
w tym podatek akcyzowy.....	42687,1	38590,4	90,4	106,8	21,4	22,0
podatek dochodowy od osób prawnych	20126,0	16876,0	83,9	123,7	9,4	8,3
podatek dochodowy od osób fizycznych	26226,0	25119,0	95,8	115,9	13,9	13,2
dochody państwowych jednostek budżetowych	16079,1	14775,4	91,9	101,2	8,2	8,9
w tym wpływy z cła	1257,0	1265,1	100,6	109,3	0,7	0,7
pozostałe dochody	4754,4	5660,0	119,0	77,8	3,1	4,4
w tym wpłaty z zysku NBP.....	1168,5	1158,0	99,1	27,8	0,6	2,5
Ogółem wydatki	225828,7	198871,1	88,1	106,5	100,0	100,0
w tym:						
obsługa długu krajowego	23300,8	21754,2	93,4	106,4	10,9	10,9
obsługa zadłużenia zagranicznego	4609,4	4382,0	95,1	125,6	2,2	1,9
dotacje dla:						
Funduszu Emerytalno-Rentowego	14932,7	13663,1	91,5	99,9	6,9	7,3
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	23355,8	23307,9	99,8	125,1	11,7	10,0
subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	34542,6	33927,8	98,2	106,7	17,1	17,0
Deficyt	-30546,7	-18548,8	60,7	83,3	x	x
Finansowanie deficytu:						
źródła krajowe	10050,0	12518,3	124,6	107,5	x	x
źródła zagraniczne	20496,7	6030,5	29,4	56,7	x	x

Realizacja ustawy budżetowej w zakresie dochodów była o 1,8 pkt niższa niż przed rokiem. Wpływy z podatków pośrednich zwiększyły się o 9,9%, w tym z podatku akcyzowego – o 6,8%. Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł odpowiednio 65,4% i 21,4% (wobec 65,2% i 22,0% przed rokiem). Dochody państwowych jednostek budżetowych zwiększyły się o 1,2%, a ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł 8,2% (wobec 8,9% w ub. roku). Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych były wyższe niż przed rokiem o 23,7%, wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych – o 15,9%, a ich udział w dochodach ogółem wyniósł odpowiednio 9,4% i 13,9% (wobec odpowiednio 8,3% i 13,2%).

Realizacja ustawy budżetowej w zakresie wydatków w okresie styczeń–listopad br. była o 0,9 pkt niższa niż przed rokiem. Wpłaty subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego (gmin, powiatów i województw) wyniosły 33927,8 mln zł (w tym środki przekazane na zadania oświatowe za grudzień br. – 2155,5 mln zł) i stanowiły 98,2% kwoty tej subwencji

założonej w ustawie. Udział subwencji w wydatkach ogółem wyniósł 17,1%, wobec odpowiednio 17,0% przed rokiem. Wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego stanowiły 13,1% wydatków ogółem (przed rokiem 12,8%). Dotacje dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wykazały wzrost o 25,1%, natomiast dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego – nieznaczny spadek (o 0,1%) w stosunku do analogicznego okresu ub. roku.

W okresie styczeń–październik br. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 3,6% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków wyniósł 18,1% (wobec 18,5% przed rokiem).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–X 2006			I–X 2005	
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej	I–X 2005=100	struktura	
				w %	
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	32429,9	74,4	103,6	100,0	100,0
w tym:					
transport i łączność	1620,5	87,7	81,8	5,0	6,3
nauka	678,3	68,0	123,0	2,1	1,8
oświata i wychowanie	842,3	60,6	117,7	2,6	2,3
szkolnictwo wyższe	83,7	73,5	108,3	0,3	0,2
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	112,1	72,2	89,8	0,3	0,4
ochrona zdrowia	1613,9	71,8	104,4	5,0	4,9
pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	46,7	76,3	108,9	0,1	0,1
administracja publiczna	5980,4	77,3	104,9	18,4	18,2
urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1089,5	75,6	101,6	3,4	3,4
wymiar sprawiedliwości	5379,7	78,1	107,9	16,6	15,9
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	6165,1	82,5	105,1	19,0	18,7
obrona narodowa	6246,1	72,7	104,7	19,3	19,1

Pieniądz

Stan zasobów pieniądza w końcu listopada br. wyniósł 465594,1 mln zł i był o 6956,6 mln zł (o 1,5%) wyższy niż w październiku br. oraz o 58455,5 mln zł (o 14,4%) większy niż przed rokiem.

Głównym czynnikiem kreacji pieniądza w listopadzie br. były **należności**. Wyniosły one 361632,4 mln zł i wzrosły w porównaniu z poprzednim miesiącem o 2,4%, w tym należności od gospodarstw domowych zwiększyły się o 2,5%, od przedsiębiorstw – o 1,3%, od funduszy ubezpieczeń społecznych – o 25,4%, od instytucji samorządowych – o 3,7%, od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 4,3%, a od niemonetarnych instytucji finansowych – o 4,2%.

Należności były wyższe niż przed rokiem o 61991,0 mln zł (o 20,7%), w tym należności od gospodarstw domowych wzrosły o 31,4%, od przedsiębiorstw – o 11,6%, od niemonetarnych instytucji finansowych – o 21,3%, od instytucji samorządowych – o 19,0%, a od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 6,8%. Należności od funduszy ubezpieczeń społecznych obniżyły się o 21,2%.

Drugim, pod względem siły oddziaływania, czynnikiem generującym pieniądź było **saldo pozostałych pozycji netto**. Wyniosło ono w listopadzie br. minus 126678,8 mln zł, a jego ujemna kwota zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem o 3927,6 mln zł, natomiast w stosunku do listopada ub. roku zwiększyła się o 4359,4 mln zł.

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego wyniosło w listopadzie br. 70782,4 mln zł i było wyższe niż przed miesiącem o 4,2%, a w stosunku do listopada ub. roku – o 27,1%.

Czynnikiem ujemnie wpływającym na przyrost podaży pieniądza w listopadzie br. były **aktywa zagraniczne netto**. Wyniosły one 159858,1 mln zł i zmniejszyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem o 5,0%, a w stosunku do listopada ub. roku – o 8,2%.

Wpływ poszczególnych czynników kreacji pieniądza na zmianę zasobów pieniądza ogółem kształtował się następująco:

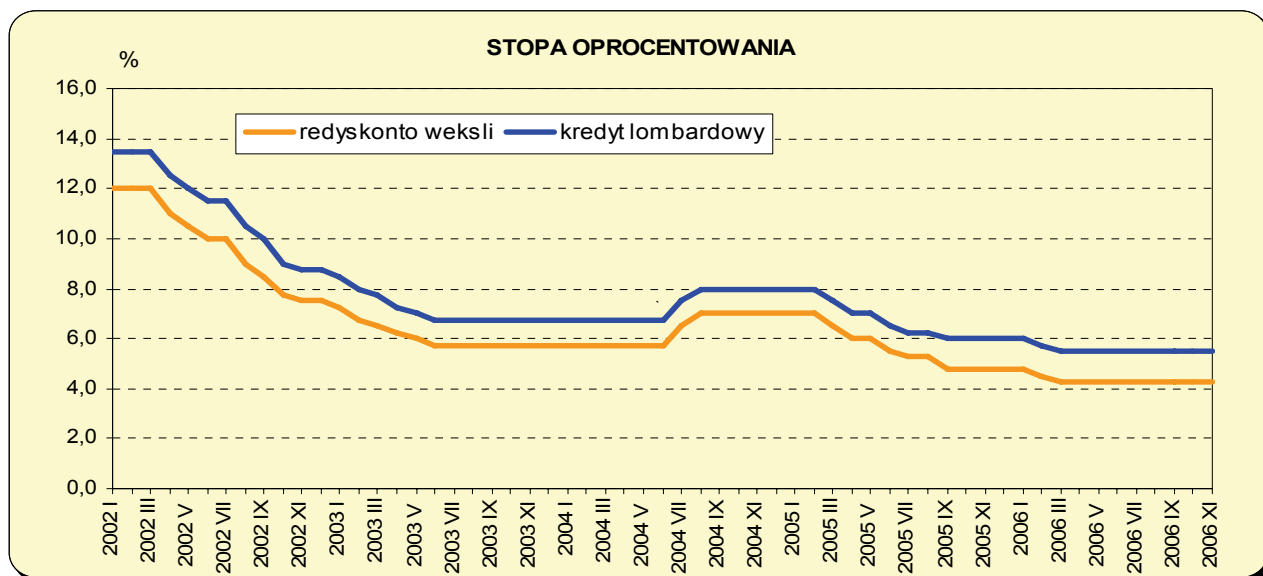
Wyszczególnienie	2006		
	IX	X	XI
	w mln zł		
Przyrost zasobów pieniądza ogółem	5887,6	5535,1	6956,6
aktywa zagraniczne netto	4552,8	-3125,7	-8462,0
zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	-117,8	1615,3	2870,3
należności	6982,2	6949,2	8620,7
saldo pozostałych pozycji (netto)	-5529,6	96,3	3927,6

Na wzrost zasobów pieniądza w stosunku do poprzedniego miesiąca wpłynęło głównie zwiększenie **depozytów i innych zobowiązań** o 6923,8 mln zł (o 1,8%), w tym depozyty i inne zobowiązania przedsiębiorstw wzrosły o 2,8%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 18,6%, instytucji samorządowych – o 0,9%, gospodarstw domowych – o 0,2%, a funduszy ubezpieczeń społecznych – o 0,3%. Depozyty i inne zobowiązania instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych obniżyły się o 0,3%.

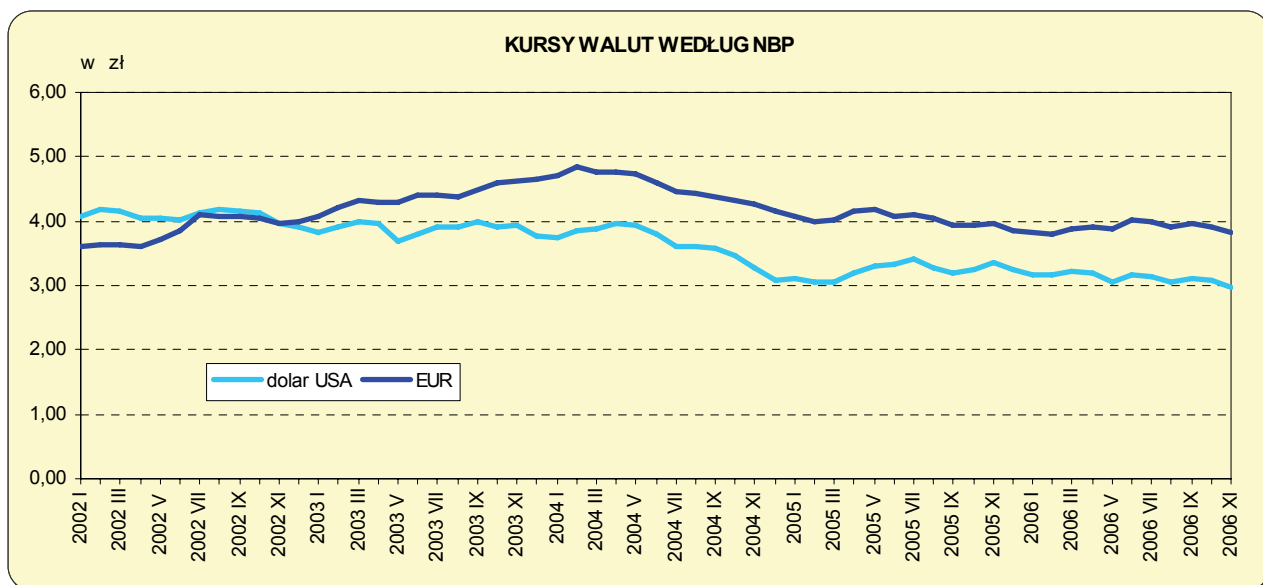
Depozyty i inne zobowiązania w stosunku do listopada ub. roku wzrosły o 44488,0 mln zł (o 13,1%), w tym depozyty i inne zobowiązania przedsiębiorstw wzrosły o 23,5%, gospodarstw domowych – o 7,2%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 26,5%, instytucji samorządowych – o 13,2%, funduszy ubezpieczeń społecznych – o 10,4%, a instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 11,6%.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) zmniejszyły się w porównaniu z końcem października br. o 0,4% i były o 18,2% wyższe niż przed rokiem. **Pozostałe składniki M₃** wzrosły o 317,2 mln zł (o 2,3%) w porównaniu z poprzednim miesiącem oraz o 36,5% w stosunku do listopada ub. roku.

Obowiązujące od 1 marca br. podstawowe **stopy procentowe** stosowane przez NBP, tj. stopa redyskontowa weksli i stopa kredytu lombardowego nie uległy zmianie i wyniosły w listopadzie br. odpowiednio 4,25% i 5,50% w skali rocznej.

Średni miesięczny urzędowy **kurs euro** w listopadzie br. wyniósł 382,99 zł/100 EUR i obniżył się o 1,9% w stosunku do poprzedniego miesiąca, a w porównaniu z listopadem ub. roku – o 3,6%.

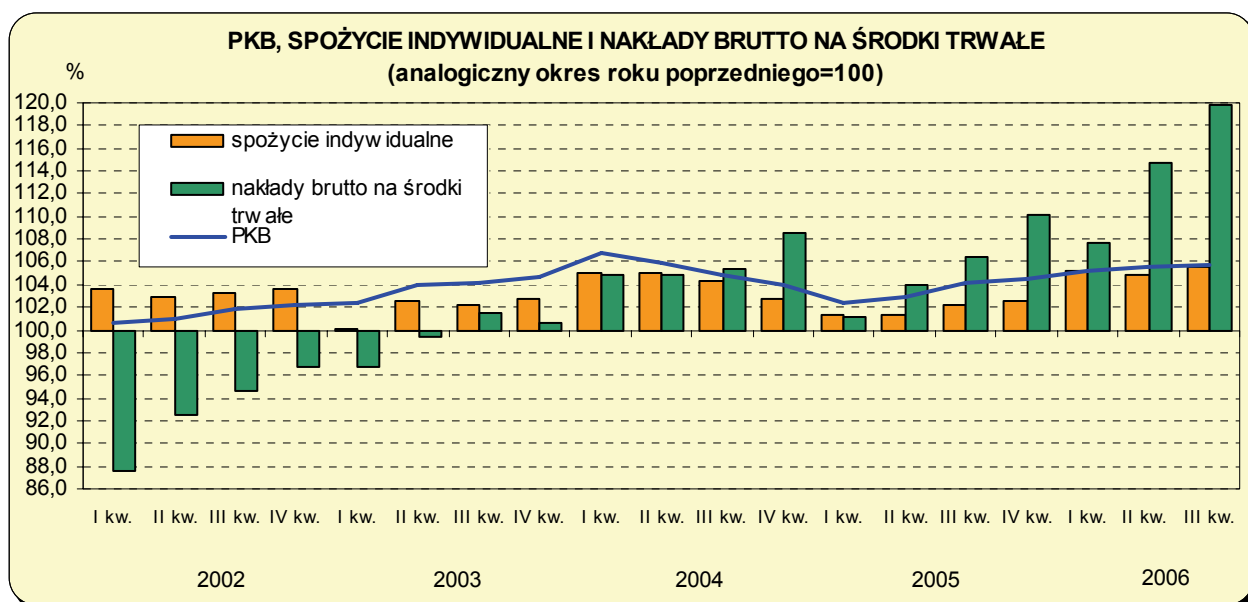
Średni miesięczny urzędowy **kurs dolara amerykańskiego** w listopadzie br. wyniósł 297,35 zł/100 USD i był o 3,8% niższy niż w poprzednim miesiącu oraz o 11,7% niższy niż przed rokiem.

* *

*

Produkt krajowy brutto w III kwartale 2006 r.

W kolejnych kwartałach br. obserwowano przyspieszenie tempa wzrostu produktu krajowego brutto w skali roku. Według wstępnych danych¹⁶, w III kwartale br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, PKB wzrósł o 5,8% (w cenach stałych), wobec 5,5% w II kwartale i 5,2% w I kwartale. Wzmocnienie dynamiki PKB nastąpiło głównie na skutek przyspieszenia tempa wzrostu wartości dodanej brutto w usługach rynkowych – do 5,7% i przemyśle – do 7,4%. Większy niż w poprzednich kwartałach był wzrost wartości dodanej brutto w budownictwie (14,8%). W usługach nierynkowych, podobnie jak w II kwartale, wzrost wartości dodanej wyniósł 0,8%. W całej gospodarce narodowej wartość dodana brutto była o 5,7% wyższa niż przed rokiem.

W III kwartale br. zanotowano wyższy niż w dwóch poprzednich kwartałach wzrost popytu krajowego w ujęciu rocznym (wyniósł on 6,1%, wobec wzrostu o 4,8% w I i II kwartale). Spożycie indywidualne w III kwartale było o 5,5% wyższe niż przed rokiem. Znacznie poprawiła się dynamika nakładów brutto na środki trwałe (wzrost o 19,8%). Stopa inwestycji wyniosła w III kwartale br. 19,5% i była wyższa od niskiej notowanej w poprzednich okresach br. W III kwartale br., w odróżnieniu od dwóch poprzednich, odnotowano niewielki ujemny wpływ salda obrotów z zagranicą na realny wzrost PKB.

Wzrost produktu krajowego brutto w III kwartale br. w porównaniu z poprzednim kwartałem wyniósł 1,6% (po wyeliminowaniu wpływu sezonowości), wobec wzrostu o 1,2% w II i 1,3% w I kwartale.

¹⁶ Według notatki GUS pt. „Produkt krajowy brutto w III kwartale 2006 r.” opublikowanej w dniu 30 listopada 2006 r. na stronie internetowej GUS.

Produkt krajowy brutto niewyrównany sezonowo (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2004	2005						2006			
	kwartały										
	I-IV	I-IV	I-III	I	II	III	IV	I	II	III	I-III
	w mln zł										
Spożycie	756 033,8	795 365,0	595 020,9	195 907,8	200 538,4	198 574,7	200 344,1	207 658,7	211 690,8	210 842,2	630 191,7
w tym:											
indywidualne	583 690,2	607 270,0	454 289,3	150 454,7	151 592,8	152 241,8	152 980,7	159 585,7	161 598,8	163 385,8	484 570,3
publiczne	163 659,2	179 029,3	133 949,5	43 258,8	46 544,7	44 146,0	45 079,8	45 754,0	47 615,0	45 202,5	138 571,5
Akumulacja brutto	185 541,9	188 655,5	114 356,0	32 892,5	37 419,5	44 044,0	74 299,5	33 520,3	41 362,0	50 584,7	125 467,0
w tym nakłady brutto na środki trwale	167 158,2	178 391,1	105 920,9	27 934,7	36 563,0	41 423,2	72 470,2	29 744,6	42 753,4	50 329,9	122 827,9
Eksport	346 630,8	364 657,6	265 839,8	81 584,4	91 920,4	92 335,0	98 817,8	96 570,9	105 206,4	109 411,3	311 188,6
Import	364 958,5	368 012,5	268 145,1	81 551,2	92 607,1	93 986,8	99 867,4	96 878,1	106 523,2	112 227,1	315 628,4
Popyt krajowy	941 575,7	984 020,5	709 376,9	228 800,3	237 957,9	242 618,7	274 643,6	241 179,0	253 052,8	261 426,9	755 658,7
Produkt krajowy brutto ..	923 248,0	980 665,6	707 071,6	228 833,5	237 271,2	240 966,9	273 594,0	240 871,8	251 736,0	258 611,1	751 218,9
Wartość dodana brutto ..	820 374,9	863 683,5	624 331,4	205 342,3	208 854,7	210 134,4	239 352,1	215 737,2	222 562,8	224 963,0	663 263,0
w tym:											
przemysł	207 299,5	213 622,3	151 968,2	53 182,8	47 349,8	51 435,6	61 654,1	55 648,1	52 078,0	55 554,3	163 280,4
budownictwo	45 405,9	52 319,7	31 790,1	6 765,5	10 677,1	14 347,5	20 529,6	7 243,4	11 995,0	16 825,3	36 063,7
usługi rynkowe	404 146,5	428 462,1	314 498,1	99 083,9	110 679,0	104 735,2	113 964,0	104 353,1	117 169,7	112 694,6	334 217,4
w tym:											
handel i naprawy	155 041,7	164 040,9	122 179,6	40 467,4	40 161,9	41 550,3	41 861,3	44 015,9	43 644,4	45 356,0	133 016,3
transport, gospodarka magazynowa i łączność	60 844,1	62 391,3	46 276,7	13 099,6	15 696,1	17 481,0	16 114,6	13 415,9	16 388,5	18 777,9	48 582,3
usługi nierynkowe	121 583,1	129 190,8	94 732,2	36 944,1	29 198,3	28 589,8	34 458,6	37 441,3	29 551,3	29 392,9	96 385,5

Dynamika realna produktu krajowego brutto niewyrównanego sezonowo^{a)}

Wyszczególnienie	2004	2005						2006			
	kwartały										
	I-IV	I-IV	I-III	I	II	III	IV	I	II	III	I-III
	analogiczny okres roku poprzedniego=100										
Spożycie	104,0	102,6	102,2	101,8	102,2	102,7	103,7	105,1	104,1	104,5	104,5
w tym:											
indywidualne	104,3	101,8	101,6	101,3	101,4	102,2	102,6	105,2	104,9	105,5	105,2
publiczne	103,1	105,3	104,4	103,7	105,0	104,6	107,8	104,6	101,5	101,1	102,4
Akumulacja brutto	114,7	101,4	96,1	98,8	89,4	100,6	110,9	102,9	108,6	113,3	108,8
w tym nakłady brutto na środki trwałe	106,4	106,5	104,1	101,2	103,9	106,4	110,1	107,7	114,8	119,8	114,9
Eksport	114,0	108,0	106,5	103,8	109,3	106,1	112,1	122,0	112,6	114,8	116,2
Import	115,2	104,7	101,1	101,1	100,9	101,5	115,0	120,9	110,7	115,3	115,3
Popyt krajowy	106,0	102,4	101,2	101,4	99,9	102,3	105,6	104,8	104,8	106,1	105,2
Produkt krajowy brutto	105,3	103,5	103,2	102,4	103,0	104,1	104,5	105,2	105,5	105,8	105,5
Wartość dodana brutto	105,1	103,3	103,0	102,4	103,1	103,6	103,9	105,0	105,8	105,7	105,5
w tym:											
przemysł	110,5	103,9	102,5	100,8	102,5	104,1	107,7	108,2	107,3	107,4	107,6
budownictwo	101,8	107,2	109,0	105,5	111,6	108,6	104,6	104,2	112,0	114,8	111,6
usługi rynkowe	104,2	103,6	103,9	104,0	103,4	104,4	102,7	103,4	104,8	105,7	104,7
w tym:											
handel i naprawy	104,3	103,7	103,2	101,9	102,5	105,1	105,3	107,9	110,4	109,7	109,3
transport, gospodarka magazynowa i łączność	107,8	102,8	102,0	101,0	102,1	102,7	105,1	105,5	106,3	107,4	106,5
usługi nierynkowe	100,9	101,5	101,1	100,6	101,8	100,9	102,9	100,5	100,8	100,8	100,7

^{a)} Ceny średnioroczne roku poprzedniego.

Dynamika produktu krajowego brutto wyrównanego sezonowo^{a)}

Wyszczególnienie	2004				2005				2006		
	kwartały										
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
	analogiczny okres poprzedniego roku=100										
Spożycie	104,1	104,3	103,9	102,6	102,5	102,3	102,9	103,8	104,5	104,6	104,7
w tym:											
indywidualne	105,0	104,5	104,1	103,1	101,4	101,5	102,2	102,8	104,9	105,2	105,6
publiczne	104,2	103,9	103,3	102,7	103,8	104,6	104,9	105,3	104,2	103,3	102,6
Akumulacja brutto	114,2	120,5	115,1	109,5	102,2	97,3	100,3	106,0	105,7	110,7	111,3
w tym nakłady brutto na środki trwałe	105,8	105,4	106,3	108,0	104,3	106,4	106,2	108,7	112,9	115,0	118,5
Eksport	119,3	119,0	110,9	108,4	106,9	107,3	106,8	110,9	119,3	112,9	115,2
Import	115,5	122,2	114,8	108,7	100,7	103,6	102,9	111,8	119,3	113,0	115,9
Popyt krajowy	105,3	107,2	106,2	104,2	102,3	100,9	102,0	104,5	105,2	104,9	105,8
Produkt krajowy brutto	106,3	106,0	104,8	104,0	103,2	102,4	103,6	104,5	104,8	105,4	105,6
Wartość dodana brutto	106,0	105,8	103,9	103,8	102,1	103,4	103,8	104,4	106,3	104,4	105,6
w tym:											
przemysł	113,1	112,2	109,8	106,0	103,0	103,4	103,4	105,7	107,8	104,5	106,5
budownictwo	99,8	99,9	100,2	103,3	105,7	108,6	109,7	110,1	112,4	112,3	114,5
usługi rynkowe	104,0	103,9	103,3	104,0	103,5	103,8	104,1	103,6	104,1	104,1	104,9
w tym:											
handel i naprawy	106,7	105,4	103,5	101,2	100,8	101,8	104,7	107,4	109,1	108,3	109,7
transport, gospodarka magazynowa i łączność	104,1	106,9	105,5	104,4	103,3	102,8	103,8	105,2	105,8	106,0	108,9
usługi nierynkowe	103,0	102,1	102,4	100,5	100,3	101,7	100,4	102,6	102,0	102,0	102,2

^{a)} Ceny stałe roku bazowego 2000.

Dynamika produktu krajowego brutto wyrównanego sezonowo^{a)}

Wyszczególnienie	2004				2005				2006		
	kwartały										
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
	okres poprzedni=100										
Spożycie	100,8	101,1	100,4	100,3	100,6	100,9	101,0	101,2	101,3	101,0	101,2
w tym:											
indywidualne	101,6	100,8	100,4	100,3	99,9	100,9	101,1	101,0	101,9	101,1	101,5
publiczne	100,5	100,7	100,8	100,7	101,6	101,5	101,1	101,0	100,4	100,6	100,4
Akumulacja brutto	108,6	103,3	99,1	98,4	101,4	98,3	102,2	104,1	101,1	102,9	102,8
w tym nakłady brutto na środki trwałe.....	103,8	100,5	101,8	101,7	100,3	102,5	101,7	104,0	104,2	104,4	104,8
Eksport.....	100,0	105,3	100,8	102,1	98,6	105,7	100,3	106,0	106,1	100,0	102,4
Import	103,5	104,7	101,5	98,9	95,8	107,8	100,8	107,4	102,3	102,1	103,3
Popyt krajowy	102,5	102,1	100,0	99,6	100,6	100,8	101,1	102,0	101,2	100,5	102,0
Produkt krajowy brutto	101,7	101,4	100,2	100,6	101,0	100,6	101,4	101,5	101,3	101,2	101,6
Wartość dodana brutto	101,8	100,9	100,2	100,8	100,1	102,1	100,6	101,5	101,9	100,4	101,7
w tym:											
przemysł	103,1	102,2	100,5	100,2	100,2	102,6	100,5	102,4	102,1	99,4	102,4
budownictwo	99,2	100,5	101,0	102,6	101,6	103,2	101,9	103,0	103,8	103,1	103,9
usługi rynkowe	101,3	100,8	100,5	101,4	100,8	101,1	100,8	100,9	101,2	101,1	101,6
w tym:											
handel i naprawy	102,1	100,9	98,5	99,8	101,7	101,9	101,3	102,4	103,2	101,2	102,6
transport, gospodarka magazynowa i łączność	101,9	102,1	99,9	100,5	100,9	101,6	100,9	101,8	101,5	101,7	103,6
usługi nierynkowe	100,9	99,5	101,3	98,8	100,7	100,8	100,1	100,9	100,1	100,9	100,3

^{a)} Ceny stałe roku bazowego 2000.

**Skala wpływu poszczególnych kategorii na wzrost realny
produktu krajowego brutto^{a)} (w procentach)**

Wyszczególnienie	2004	2005					2006		
	kwartały								
	I-IV	I-IV	I	II	III	IV	I	II	III
Popyt krajowy	6,1	2,4	1,4	-0,1	2,3	5,6	4,7	4,9	6,1
Spożycie.....	3,3	2,1	1,6	1,9	2,2	2,7	4,3	3,5	3,7
w tym indywidualne	2,8	1,2	0,9	0,9	1,4	1,5	3,4	3,1	3,5
Akumulacja brutto	2,8	0,3	-0,2	-2,0	0,1	2,9	0,4	1,4	2,4
w tym nakłady brutto na środki trwałe	1,2	1,2	0,1	0,6	1,1	2,6	0,9	2,3	3,4
Saldo obrotów z zagranicą	-0,8	1,1	1,0	3,1	1,8	-1,1	0,5	0,6	-0,3
Produkt krajowy brutto	5,3	3,5	2,4	3,0	4,1	4,5	5,2	5,5	5,8
Wartość dodana brutto	4,5	2,9	2,1	2,7	3,2	3,4	4,5	5,1	4,9

^{a)} Ceny stałe średnioroczne roku poprzedniego.

Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej kraju

Wyszczególnienie	Listopad 2006		Styczeń–listopad 2006
	zmiany w % w stosunku do		
	listopada 2005	października 2006	okresu styczeń–listopad 2005
Zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	+3,8	+0,3	+2,9
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu)	-16,0	-0,6	x
Wynagrodzenie miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw	+3,1	+3,8	+4,8
w tym w przemyśle	+2,2	+7,5	+4,9
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe)	+11,7	-2,9	+12,5
górnictwo	-3,8	-2,2	-0,2
przetwórstwo przemysłowe	+13,9	-3,9	+14,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	-2,1	+9,3	+2,6
Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe)	+23,4	-21,3	+17,7
Mieszkania oddane do użytkowania	+22,1	+24,1	-0,2

Wyszczególnienie	Wrzesień	Październik	Listopad
	zmiany w % w porównaniu z poprzednim miesiącem		
Ceny produkcji przemysłowej	0,0	-0,5	-0,5
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych	+0,2	+0,1	0,0
w tym:			
żywność i napoje bezalkoholowe	+0,6	+0,8	+0,2
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	+0,2	+0,1	+0,1
mieszkanie	+0,3	+0,4	+0,2
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	+0,3	+0,4	+0,2
w tym nośniki energii	+0,4	+0,6	+0,3
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	0,0	+0,1	+0,1
transport	-1,1	-2,5	-1,1
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	-2,5	-5,0	-2,5

Wyszczególnienie a - 2005, b - 2006	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Bezrobotni zarejestrowani (w tys.) a	3095	3095	3053	2958	2867	2827	2809	2783	2760	2712	2723	2773
b	2867	2866	2822	2704	2583	2488	2443	2412	2364	2302	2287	
Stopa bezrobocia ¹⁾ (w %) a	19,4	19,4	19,2	18,7	18,2	18,0	17,9	17,7	17,6	17,3	17,3	17,6
b	18,0	18,0	17,8	17,2	16,5	15,9	15,7	15,5	15,2	14,9	14,8	
Zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w tys. osób a	4737	4745	4742	4754	4756	4770	4772	4776	4788	4797	4804	4799
b	4862	4861	4870	4889	4901	4918	4928	4943	4957	4971	4986	
Produkcja sprzedana przemysłu ²⁾ : poprzedni miesiąc=100 a	91,7	99,7	110,2	99,6	95,2	109,0	92,1	104,0	110,2	101,4	99,8	98,7
b	92,0	100,0	116,4	90,4	107,3	102,6	93,8	102,4	109,2	104,3	97,1	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	104,6	102,3	96,3	98,9	100,9	106,9	102,6	104,8	105,9	107,6	108,5	109,6
b	109,8	110,2	116,4	105,7	119,1	112,2	114,3	112,6	111,6	114,8	111,7	
Produkcja budowlano-montażowa ²⁾ : poprzedni miesiąc=100 a	32,6	108,2	111,9	124,8	122,3	122,2	97,9	102,1	113,3	104,3	82,0	151,5
b	27,8	113,1	134,0	112,4	133,3	124,6	88,8	112,3	118,9	110,9	78,7	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	118,5	113,2	96,2	82,3	121,8	129,9	117,3	106,5	110,5	106,8	105,9	108,2
b	92,2	96,5	115,5	104,1	113,4	115,7	104,9	115,3	121,0	128,7	123,4	
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) a	11971	19532	26500	35426	42713	49431	58269	67863	77382	87477	97525	114066
b	10179	18923	28250	35283	41517	49645	59064	67192	75164	85057	97330	
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych: poprzedni miesiąc=100 a	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4	99,8	99,8
b	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6	101,8	101,6	101,0	100,7
b	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	
grudzień poprzedniego roku=100 ... a	100,1	100,0	100,2	100,5	100,8	100,6	100,4	100,3	100,7	101,1	100,9	100,7
b	100,2	100,2	100,1	100,8	101,3	101,0	101,0	101,3	101,5	101,6	101,6	
Wskaźnik cen produkcji przemysłowej: poprzedni miesiąc=100 a	100,1	99,5	100,5	100,7	99,8	100,3	100,2	100,1	99,7	99,9	100,1	99,3
b	100,2	99,9	100,7	101,5	100,4	100,9	100,7	99,9	100,0	99,5	99,5	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 a	104,5	103,2	102,2	100,9	99,5	100,0	100,0	99,8	99,5	99,1	99,6	100,2
b	100,3	100,7	100,9	101,7	102,3	103,0	103,5	103,3	103,6	103,2	102,6	

¹⁾ Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. ²⁾ Wskaźniki dynamiki obliczono przy wykorzystaniu cen stałych 2000 r.

(dok.)

Wyszczególnienie a - 2005, b - 2006	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹⁾ (w zł)												
a	2385,39	2411,49	2480,50	2471,22	2423,92	2512,78	2506,55	2480,56	2483,99	2538,88	2677,75	2789,08
b	2471,09	2526,22	2613,67	2570,05	2549,70	2624,93	2647,80	2611,93	2611,16	2657,99	2759,65	
poprzedni miesiąc=100												
a	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0	100,1	102,2	105,5	104,2
b	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100												
a	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8	101,8	106,4	106,9	101,5
b	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw przeciętna miesięczna 2000=100 ..												
a	101,8	102,9	105,8	105,0	102,7	106,7	106,7	105,7	105,4	107,4	113,6	118,7
b	105,0	107,3	111,2	108,6	107,2	110,6	111,5	109,6	109,5	111,5	115,7	
Wskaźnik rentowności obrotu brutto ²⁾ - od początku roku (w %)												
a	.	.	5,2	.	.	5,2	.	.	5,4	.	.	4,9
b	.	.	4,8	.	.	5,6	.	.	5,8	.	.	
Wskaźnik rentowności obrotu netto ³⁾ - od początku roku (w %)												
a	.	.	3,8	.	.	4,0	.	.	4,2	.	.	3,9
b	.	.	3,6	.	.	4,5	.	.	4,7	.	.	
Wynik budżetu państwa - od początku roku (w mln zł)												
a	-1403,0	-8884,4	12725,7	13650,8	18134,4	18247,8	17330,9	18537,2	17782,0	20648,7	22272,1	28360,7
b	772,2	-6716,2	-9275,4	10070,2	14717,9	17694,2	15543,4	14482,5	14610,2	16636,7	18548,8	
Kurs 100 dolarów USA w zł - NBP ...												
a	310,33	306,01	304,92	320,53	329,09	333,65	339,92	328,71	319,52	326,00	336,72	325,18
b	315,99	317,44	322,29	319,82	304,91	317,13	314,92	304,54	311,53	309,19	297,35	
Kurs 100 euro w zł - NBP												
a	408,16	398,41	402,09	415,10	418,27	406,03	409,73	404,50	392,47	392,61	397,21	385,59
b	382,45	379,37	387,48	391,94	389,41	401,64	399,70	390,14	397,02	390,26	382,99	
Handel zagraniczny w mln zł												
eksport												
a	21225,7	21469,1	23226,4	24603,6	22767,8	25141,9	23104,0	22588,9	26180,5	27243,5	27124,1	24105,3
b	24417,6	24645,3	28686,4	26456,9	28583,3	29686,5	27601,0	27162,3	31549,4	33173,4	.	
import												
a	23019,5	23886,8	26862,2	27559,9	27147,2	27954,5	26490,4	26427,8	29625,0	29936,1	31081,3	28201,3
b	26791,5	27898,0	32311,0	28955,0	33159,9	32669,0	32030,0	31244,2	35091,3	36926,2	.	
saldo												
a	-1793,8	-2417,7	-3635,8	-2956,3	-4379,4	-2812,6	-3386,4	-3838,9	-3444,5	-2692,6	-3957,2	-4096,0
b	-2373,9	-3252,7	-3624,6	-2498,1	-4576,6	-2982,5	-4429,0	-4081,9	-3541,9	-3752,8	.	

¹⁾ Łącznie z obowiązkową składką na ubezpieczenia społeczne. ²⁾ Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. ³⁾ Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.